

APSTIPRINU
Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta direktors

A.Ploriņš

2014.gada 14.martā

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA

2013.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga – 2014

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

NMP dienesta kolektīvs: R.Pupele, I.Binovska, I.Kalnīte, I.Bukša, S.Bērziņa, M.Bikovs, M.Bušmane, A.Buza, J.Cibuļska, E.Cīrulis, U.Ceriņš, G.Dambe, M.Dīriņa, Ē.Dižgalvis, I.Elviha, I.Grolle, D.Heiberga, I.Hmeļņicka, Dz.Jakubaņeca, R.Jakušonoka, A.Jaunzeme, M.Jēkabsone, M.Kalnājs, B.Kaprāle, I.Karlivāne, S.Kaugere, D.Kluša, M.Kļava, O.Kravčenko, R.Krišjāne, E.Lapiņš, I.Liniņa, J.Losa, M.Rutkis, D.Sergejevs, A.Vērdiņa u.c.

APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

NMP organizēšanas un
attīstības nodaļa: D.Kluša

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Laktas iela 8

Rīga, LV-1013

Tālr.: 6 7337000

Fakss: 6 7709176

e-pasts: nmpd@nmpd.gov.lv

SATURS

Tekstā lietotie saīsinājumi	4
1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss.....	5
2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2013.gadā	7
3. Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu uzturēšana, pilnveidošana un novērtēšana.....	7
3.1. Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana.....	8
3.2. Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana.....	9
3.3. NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes	10
3.4. Sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšana.....	11
4. Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums	11
5. Brigāžu nodrošinājums ar OMT	12
6. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana.....	13
7. Starptautiskā sadarbība	15
8. Budžeta informācija	16
8.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2013.gadā.....	16
8.2. Starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projekti	18
9. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultātīvo radītāju izpildes analīze.....	19
9.1. NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP)	19
9.2. NMP dienesta Specializētās medicīnas centra darbība.....	24
10. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos un repatriācijas	29
11. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai	31
11.1. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana.....	31
11.2. Vadības audits un iekšējā kontrole.....	33
12. NMP dienesta personāls	34
12.1. Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība	34
12.2. Personāla izglītība.....	36
12.3. Personāla novērtēšana.....	36
12.4. Darba vides uzlabošana un psiholoģiskais atbalsts darbiniekiem	37
13. Komunikācija ar sabiedrību	39
13.1. Sabiedrības informēšana par NMP saņemšanu, traumatisma profilaksi un pirmās palīdzības sniegšanu	39
13.2. Iedzīvotāju informētība par ārkārtas tālruni '113' un NMP dienesta darbības novērtējums.....	40
14. Būtiskākie notikumi 2013.gadā	41
15. 2014.gadā plānotās aktivitātes	42

Tekstā lietotie saīsinājumi

BAC – brigāžu atbalsta centrs

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

KRC – Kurzemes reģionālais centrs

LRC – Latgales reģionālais centrs

MK – Ministru kabinets

NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība

NMP dienests – Neatliekamās medicīniskā palīdzības dienests

OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis

OVC – Operatīvās vadības centrs

RC – reģionālais centrs

RRC – Rīgas reģionālais centrs

SMC – Specializētās medicīnas centrs

VRC – Vidzemes reģionālais centrs

ZRC – Zemgales reģionālais centrs

1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (turpmāk – NMP dienests) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā.

NMP dienesta darbību reglamentē MK 2009.gada 15.decembra noteikumi Nr.1480 "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums" un vairāki citi MK noteikumi un likumi.

2013.gadā tika aizsākts aktīvs darbs pie izdienas pensiju jautājuma risināšanas. Ņemot vērā to, ka 2013.gadā Ministru kabinetā tika aktualizēts koncepcijas projekts par izdienas pensijām un to saņēmēju loku, NMP dienestā tika izveidota darba grupa, kura izstrādāja Informatīvo ziņojumu par nepieciešamību iekļaut NMP brigādes personālu izdienas pensiju saņēmēju lokā. Minētais informatīvais ziņojums tika iesniegts Veselības ministrijā. Līdz šim koncepcijas projekts par izdienas pensijām MK nav pieņemts un jautājums par NMP brigādes personāla iespējām piešķirt izdienas pensijas joprojām ir aktuāls.

2013.gadā, balstoties uz NMP dienesta ierosināto iniciatīvu, tika pieņemti grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā. Minētie grozījumi paredz, ka vidējās izpeļņas aprēķinā ieskaita likuma 3.panta ceturrtās daļas 9.punktā noteikto atlīdzību par laiku, kuru amatpersona (darbinieks) nepavada darbavietā vai citā institūcijas norādītajā vietā un kuru amatpersona (darbinieks) izmanto pēc saviem ieskatiem, bet pēc attiecīga pieprasījuma ierodas norādītajā vietā un nekavējoties uzsāk pienākumu pildīšanu. Minētie grozījumi ir pamatoti ar to, ka NMP dienesta SMC struktūrvienībā vairāk kā 20 dažādu specialitāšu augsti kvalificētu ārstu darbs tiek organizēts dežūru režīmā, piemērojot iepriekš minēto normu, kas nosaka, ka dežūras laikā ārsts var atrasties ārpus SMC telpām „mājas dežūrā”, bet ir gatavi doties izsaukumā, tiklīdz tas kļūst nepieciešams. Atrodoties „mājas dežūrā” ārstam jānodrošina tālruņa pieejamība visā dežūras laikā, jo nepieciešamības gadījumā jāsniedz konsultācijas pa telefonu gan NMP dienesta ārstniecības personām, gan Latvija reģionālo slimnīcu ārstniecības personām, gan atbildīgajām personām medicīnas jautājumos uz kuģiem utml. Tāpat ārsti attālināti konsultē, kādi izmeklējumi ieteicami pacientiem, ierosina citu speciālistu piesaistīšanu izmeklēšanā, šajā sakarā piedalās telefokonferencēs. Turklāt ārsti sniedz konsultācijas interneta vidē, izskata elektroniski saņemtos dokumentus, rentgena uzņēmumus u.c., sniedz atzinumus. Ārstiem visas dežūras laikā ir jābūt gataviem 15 minūšu laikā no izsaukuma saņemšanas, izbraukt pie pacienta.

2013.gadā netika atbalstīti NMP dienesta izstrādātie grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, norādot, ka nepieciešams iesniegt papildus aprēķinus. Minētie grozījumi paredz, ka arī NMP dienesta darbiniekiem, kurus dienesta interesēs uz noteiktu laiku pārcels amatā uz citu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju, bet, kuri nemainīs dzīvesvietu, būs tiesības saņemt kompensāciju ceļa izdevumu segšanai. Priekšlikums papildus paredz attiecīgi mainīt ar likumprojekta grozījumiem saistītos 2010.gada 21.junija MK noteikumus Nr.565

„Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku sociālajām garantijām”. Minēto grozījumu nepieciešamība NMP dienestam īpaši svarīgi ir augstas saslimstības laikā, piemēram, gripas epidēmijas laikā, kad pastiprināti slimo ne tikai Latvijas iedzīvotāji un viesi, bet arī NMP dienesta darbinieki. Šajā periodā rodas situācijas, kad NMP dienestam ir sarežģīti nodrošināt NMP brigādes darbinieku pietiekamību, īpaši NMP brigāžu dislokācijas vietās, kurās ikdienā strādā viena vai divas brigādes. Tas tiešā veidā ietekmē NMP dienesta pamatfunkciju nodrošināšanu atbilstoši MK 2009.gada 15.decembra noteikumiem Nr. 1480 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums”. Paredzot tiesības saņemt kompensāciju ceļa izdevumu segšanai, NMP dienests nodrošinās darbiniekus uz NMP brigādēm teritorijās (brigāžu dislokācijas vietās), kurās NMP dienestam uz laiku sabiedrības interesēs rodas nepieciešamība darbinieku norīkot darbā no citas Latvijas Republikas administratīvās teritorijas.

Ņemot vērā, ka šādos ārkārtas gadījumos NMP dienesta darbiniekam rodas papildus izdevumi, kas saistīti ar nokļūšanu NMP dienesta norādītajā jaunajā darbavietā uz noteiktu laiku, grozījumi nepieciešami, lai varētu nodrošināt NMP dienesta darbiniekam radušos papildus transporta izdevumu segšanu. Pašlaik gadījumos, kad kādā administratīvajā teritorijā NMP nodrošināšanai ir nepietiekams skaits NMP dienesta darbinieku, iespēju robežās tiek piesaistīti tās pašas administratīvās teritorijas NMP dienesta darbinieki, kuriem NMP dienests atbilstoši normatīvā akta prasībām izlīdzināšanas periodā ir spiests izmaksāt virsstundas. Likumprojekta grozījumi dotu iespēju optimālāk nodrošināt attaisnotā prombūtnē esošu darbinieku aizvietošanu, tai skaitā, piesaistot aizvietošanai darbinieku no citas administratīvās teritorijas, kurā ir pietiekams darbinieku skaits un optimāla noslodze, un kompensējot ceļa izdevumus.

Ņemot vērā, ka ar 2014.gada 1.janvāri tika ieviesta jauna valūta - euro, tika izstrādāti MK 2013.gada 3.septembra noteikumi Nr.764 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta maksas pakalpojumu cenrādis” ar mērķi nodrošināt tiesību akta pielāgošanu euro ieviešanai atbilstoši Euro ieviešanas kārtības likuma 6.pantā atrunātajam principam, kas balstīts uz Eiropas Savienības Padomes noteikto valūtas maiņas kursu un matemātiskās noapaļošanas principiem, kā arī bija nepieciešams pielāgot noteikumu pielikumā lietotos profesiju nosaukumus ar MK 2010. gada 18. maija noteikumiem Nr. 461 „Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību”.

Balstoties uz MK 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.939 „Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1046 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība” (minētie noteikumi ar MK 2013.gada 17.decembra noteikumiem Nr.1529 izdoti jaunā redakcijā, ņemot vērā lielo grozījumu skaitu), kas nosaka, ka NMP dienestam ir pienākums informēt ģimenes ārstu par NMP brigādes izbraukumu pie ģimenes ārsta pacientu sarakstā reģistrētās personas, gadījumos, kad persona netiek stacionēta, NMP dienests 2013.gada 2.aprīlī noslēdza līgumu par sadarbību informācijas apmaiņā ar Nacionālo veselības dienestu un Veselības inspekciju.

2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2013.gadā

Lai sasniegtu NMP dienesta darbības mērķi, atbilstoši nolikumam NMP dienestam ir šādas funkcijas:

1. organizēt un nodrošināt NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
2. organizēt apmācības NMP un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī katastrofu medicīnā;
3. plānot katastrofu medicīnas sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt NMP ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, kā arī gadījumā, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas;
4. glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves.

Lai īstenotu nolikumā minētās funkcijas, NMP dienestam ir vairāki uzdevumi - plānot, vadīt, koordinēt un sniegt NMP iedzīvotājiem ikdienā, ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, plānot, organizēt un nodrošināt NMP pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas, nodrošināt NMP dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, apmācīt pirmās palīdzības pasniedzējus, sadarbībā ar pašvaldībām koordinēt ārstniecības iestāžu katastrofu medicīnas plānu izstrādāšanu, nodrošināt operatīvo medicīnisko rezervju veidošanu, uzturēšanu un atjaunošanu u.c.

2013.gada darba plānā tika izvirzītas sekojošas NMP dienesta darbības prioritātes un rīcības virzieni:

- izsaukumu izpildes operativitātes un NMP kvalitātes uzlabošanu
- nodarbināto profesionalitātes celšanu
- darba vides uzlabošanu
- administratīvā darba efektivitātes uzlabošanu
- sabiedrības informēšanu par NMP dienesta darba specifiku un NMP saņemšanu, veicinot uzticību NMP dienestam
- katastrofu medicīnas sistēmas gatavības pilnveidošanu

3. Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu uzturēšana, pilnveidošana un novērtēšana

Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs (turpmāk – Mācību centrs), pamatojoties uz MK 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1480 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums” 3.2. un 4.11. apakšpunktā noteikto un saskaņā ar MK 2009.gada 20.janvāra noteikumu Nr.60 „Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā, kā arī MK 2012.gada 14.augusta noteikumu Nr.557 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” 6.9. apakšpunktā noteikto,

veic personāla, kas nodrošina NMP, apmācību, kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu.

3.1. Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana

NMP dienesta personāla apmācība un kvalifikācijas uzturēšana tiek organizēta un tā noris atbilstoši procedūrai ATB 5.1 „Mācību plānošana un organizēšana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personām un operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem”.

2013.gadā personāla kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai Mācību centrs organizēja apmācības 5 mācību programmās (*skat.1.tabulu*). 2013.gadā tika apmācītas 1 593 ārstniecības personas.

Nr. p.k.	Mācību programma	Apmācīto personu skaits
1.	„Elektrokardioloģija” (8h)	627
2.	„Neatliekamā medicīniskā palīdzības dažādās klīniskās situācijās” (8h)	902
3.	„Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem” – atkārtota apmācība (8h)	847
4.	„Pirmās palīdzības sniegšanas padomu nodrošināšana pa tālruni” - pirmreizēja apmācība* (16h)	6
5.	„Cietušo gaisa medicīniskā transportēšana ar glābšanas helikopteru”** (5h)	58
	KOPĀ	2 440

1. tabula. NMP dienesta Mācību centra apmācīto personu skaits 2013.gadā.

* Apmācības NMP dienestā nodrošina Valsts medicīnisko resursu un rezervju nodaļa (VMRRN), bet apmācību kvalitātes kontroli veic Mācību centrs.

Lai sniegtu kvalitatīvu atbalstu un palīdzību ārstniecības personām NMP nodrošināšanā, 2013.gadā saskaņā ar mācību programmu „Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem” tika apmācīti 735 OMT vadītāji un 112 sanitāri.

NMP dienesta OMT vadītāji, pamatojoties uz MK 2009.gada 20.janvāra noteikumu Nr.60 „Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā noteikto, apguva paplašināto pirmās palīdzības sniegšanu un praktisko iemaņu pārbaudi sekmīgi ar pirmo reizi veica 97,4% autovadītāju.

Mācību programmas „Neatliekamā medicīniskā palīdzība dažādās klīniskās situācijās” realizēšanai 2013.gadā Mācību centrs papildu jau esošajiem pasniedzējiem sagatavoja vēl trīs pasniedzējus apmācību nodrošināšanai reģionālajos centros.

2013.gadā Mācību centrs sadarbojās ar juridisko personu apvienību – „Latvijas Ārstu biedrība un Nacionālais sabiedrības veselības institūts” nacionālo neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas mācību „Dzīvības cena 2013” (16. – 18.septembris) plānošanā, organizēšanā un norises nodrošināšanā. Šāda mēroga mācības Latvijā notika pirmo reizi. Pirmajā dienā tika realizētas praktiskas mācības „Operatīvo

dienestu un citu institūciju sadarbība transporta negadījuma ar daudz cietušajiem un iespējamu ķīmiskas vielas noplūdi seku likvidēšanā”, kurās bez NMP dienesta bija iesaistīts arī Valsts ugunsdzēsības un glabāšanas dienests, Valsts policija, Rīgas Pašvaldības policija, Rīgas Brīvostas pārvaldes Ostas policija un RAKUS „Gaiļezers”, kā arī Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēki. Otrajā mācību dienā NMP dienesta 20 NMP brigāžu personāls demonstrēja zināšanas un prasmes, nodrošinot NMP visu vecumu grupu sasilušajiem un cietušajiem dažādās imitētās situācijās gan telpās, gan ārpus tām piecās dažādās Rīgas vietās. Trešajā mācību dienā vairāk kā 350 ārstniecības personas no NMP dienesta un citām ārstniecības iestādēm piedalījās zinātniskā konferencē par aktualitātēm traumu guvušu pacientu aprūpē. Konferencē tika izvērtētas arī iepriekšējās divās dienās notikušās mācības.

2013.gadā Mācību centrs organizēja un nodrošināja seminārus:

- ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes komisijas (turpmāk – Komisija) locekļiem par komisijas darba organizēšanu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudēs 2013.gadā;
- RC atbildīgajām personām par atbalsta un konsultāciju nodrošināšanu NMP brigāžu personālam medicīniskā aprīkojuma pielietošanas un medicīniskās dokumentācijas noformēšanas jautājumos;
- 3. mācību programmas „Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem” pasniedzējiem par aktualitātēm mācību programmas satura pasniegšanā un praktisko iemaņu pārbaudes realizēšanā.

Pārskata periodā Mācību centra speciālisti piedalījās semināros NMP dienesta reģionālajos un brigāžu atbalsta centros, nodrošinot personāla apmācību izsaukuma elektroniskās kartes noformēšanā NMP dispečerizācijas risinājumā „Emy”.

3.2. Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana

Nolūkā paaugstināt ārstniecības pakalpojuma procesa un dažādās situācijās pacientiem sniegtās NMP kvalitāti, Mācību centrs saskaņā ar tā reglamentā noteikto pārskata periodā turpināja metodisko ieteikumu un informatīvo materiālu sagatavošanu. 2013.gadā tika sagatavoti, saskaņoti un apstiprināti deviņi ieteikumi un viens informatīvais materiāls:

- Ieteikumi glikometra, perfuzora, portatīvā pulsoksimetra un portatīvā kapnometra pielietošanai;
- Ieteikumi traumu guvuša pacienta aprūpei izmantojamā aprīkojuma pielietošanai;
- Ieteikumi defibrilatoru/monitoru pielietošanai;
- Ieteikumi elpošanas nodrošināšanas un skābekļa pievades aprīkojuma pielietošanai;
- Ieteikumi vakuuma sūkņu lietošanai;
- Ieteikumi intraosālās pieejas nodrošināšanai;
- Ieteikumi vardarbībā cietuša bērna atpazīšanai;
- Ieteikumi NMP nodrošināšanai bērniem;

- Ieteikumi NMP nodrošināšanai grūtniecei, nedēļniecei un jaundzimušajam dzemdību gadījumā;
- Informatīvs materiāls par plaušu mākslīgās ventilācijas aparātu lietošanu.

Pārskata periodā tika aktualizēti arī iepriekšējos pārskata periodos sagatavoti dokumenti:

- Kārtība, kādā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta personāls nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību pacientiem ar akūtu koronāru sindromu ar ST elevācijām;
- Informatīvs materiāls par NMP brigāžu ekipējumā esošo medikamentu lietošanu;
- Ieteikumi NMP nodrošināšanai termisku traumu guvušiem pacientiem.

3.3. NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes

NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tiek īstenotas saskaņā ar 2009.gada 20.janvāra MK noteikumu Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā noteikto - „*neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes ārstniecības personas reizi gadā kārto teorētisko un praktisko iemaņu pārbaudi neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā*”. To norise un organizēšana notiek saskaņā ar NMP dienesta procedūru ATB 5.2. „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personu ikgadējo kvalifikācijas pārbaudu organizēšanas un norises kārtība”.

2013.gadā ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tika uzsāktas 7.februārī un pabeigtas 27.decembrī. Minētajā laika periodā 27 Latvijas pilsētās tika organizēta un nodrošināta ikgadējā kvalifikācijas pārbaude 131 ārstniecības personu grupām (12-14 ārstniecības personas 1 grupā). 2013.gadā ikgadējo kvalifikācijas pārbaudi kopumā veica 1 470 ārstniecības personas, 154 ārstniecības personām atsevišķi ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes posmi bija jāveic atkārtoti.

Ārstniecības personu ikgadējo kvalifikācijas pārbaudu 2013.gada rezultātu analīze liecina, ka saglabājas 2011.gadā un 2012.gadā konstatētā pozitīvā dinamika zināšanu un prasmju rādītājos. Ir sasniegts noturīgs līmenis sirds ritma un sirds vadīšanas traucējumu atpazīšanā un elektrokardiogrammu interpretēšanā, pilnveidojušās un izlīdzinājušās arī ārstniecības personu teorētiskās zināšanas.

Ņemot vērā ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes sarežģītību, kas prasa gan teorētisku, gan praktisku sagatavošanos, 2013.gadā NMP dienests panāca vienošanos ar Latvijas Ārstu biedrību, Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienību un Latvijas Māsu asociāciju par tālākizglītības punktu piešķiršanu tām NMP dienesta ārstniecības personām, kuras ir sekmīgi veikušas ikgadējo kvalifikācijas pārbaudi – ārstiem tiek piešķirti 20 tālākizglītības punkti, ārsta palīgiem - 10 tālākizglītības punkti un medicīnas māsām - 20 tālākizglītības punkti.

3.4. Sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšana

Mācību centra speciālisti uz iesniegumu, t.sk., sūdzību no fiziskām personām pamata, kā arī pēc NMP dienesta amatpersonu ierosinājuma, pārskata periodā izvērtēja 15 pacientiem sniegtās NMP kvalitāti un virzīja lietas tālākai izskatīšanai NMP dienesta Izsaukumu izpildes kvalitātes izvērtēšanas komisijā.

Nolūkā apzināt ārstniecības personu vajadzības pēc zināšanu, iemaņu un prasmju pilnveidošanas, Mācību centra speciālisti pārskata periodā izvērtēja NMP izsaukuma kartes 94 gadījumos ar izsaukuma rezultātu „Nāve līdz NMP” (*nāve, kas iestājusies pirms NMP brigādes ierašanās*) un „Nāve brigādes klātbūtnē” kā arī 110 gadījumos, kad pacientam tika konstatēta smaga trauma jeb politrauma. Par konstatētajām nepilnībām informēta NMP dienesta RC vadība, un tās ņemtas vērā, plānojot ārstniecības personu semināru un konferenču tēmas 2014.gadam.

4. Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums

2013.gadā NMP sniegšanai nepieciešamie medikamentu resursi NMP brigādēm tika nodrošināti visā nepieciešamajā apjomā, kā rezultātā nebija nevienas epizodes, kad adekvāta NMP netika nodrošināta jebkāda medikamenta iztrūkuma dēļ.

Medicīniskā aprīkojuma atjaunošanu un papildināšanu nepieciešamajā apjomā arī 2013.gadā faktiski nebija iespējams veikt, jo piešķirtā budžeta apjoms pamatā pieļāva iegādāties medicīniskās ierīces tikai tādā apjomā, lai ar tām aizvietotu patapinātās ierīces, kurām beidzies patapinājuma līguma termiņš. NMP dienesta īpašumā 2013.gadā tika iegādāti 2 multifunkcionāli defibrilatori un 2 jaunas plaušu mākslīgās ventilācijas ierīces, tādējādi 2013.gada visas līdz šim patapinātās medicīniskās ierīces beidzot tika atdotas to īpašniekiem un šobrīd NMP dienestā vairs netiek izmantots patapināts medicīniskais aprīkojums. 2013.gadā par 52 186,57 LVL tika iegādāts jaundzimušo transportēšanas inkubators (inkubatora sistēma). 2013.gada nogalē tika saņemta arī daļa no nepieciešamajām medicīniskajām mugursomām, kuras paredzētas visu NMP nodrošināšanai nepieciešamo medikamentu, medicīnisko materiālu un inventāra ievietošanai. Medicīnisko iekārtu (pamatlīdzekļu) iegādei NMP nodrošināšanai 2013.gadā kopā izlietoti 136 138,85 LVL. Ņemot vērā augsto darba intensitāti un NMP dienesta rīcībā esošā medicīniskā aprīkojuma nolietojuma pakāpi, lai esošo aprīkojumu uzturētu lietošanas kārtībā, veikti remontdarbi, tehniskās apkopes darbi un normatīvajos aktos noteiktās pārbaudes 82 692,24 LVL apmērā, iepirkta medicīnisko ierīču rezerves daļas par kopējo summu 45 609,42 LVL.

Lai paaugstinātu NMP brigāžu darba operativitāti hospitalizējot traumas guvušus pacientus, tika turpināts darbs ar stacionārajām ārstniecības iestādēm, lai slēgtu sadarbības līgumus, kuros viens no būtiskākajiem nosacījumiem ir imobilizācijas līdzekļu apmaiņas fonda izveidošana un uzturēšana. 2013.gadā noslēgti sadarbības līgumi ar SIA Jūrmalas un Tukuma slimnīcu. Tika pārskatīts jautājums par P.Stradiņa KUS un RAKUS izvietotā apmaiņas fonda palielināšanu, lai uzlabotu darba operativitāti, ja vienlaicīgi tiek hospitalizēti daudzi cietušie.

5. Brigāžu nodrošinājums ar OMT

2013.gadā turpinājās NMP dienesta OMT nomaiņa, tika saņemti atlikušie 14 OMT no 2012.gadā veiktā 45 OMT iepirkuma, kā arī tika veikts jauns iepirkums, kura rezultātā NMP dienesta īpašumā kopumā nonāks 91 OMT. Tika iegādāts arī 1 specializēts OMT ar jaundzimušo transportēšanas inkubatoru. 2013.gada iepirkuma rezultātā tika piegādāti 28 OMT. Pirms nodošanas NMP brigāžu rīcībā tie tika aprīkoti ar NMP dienesta darbības nodrošināšanai nepieciešamajām IKT.

Paralēli jauno OMT saņemšanai, NMP dienests nodeva atpakaļ īpašniekiem iznomātos un patapinātos OMT. Vairākus transportlīdzekļus ir paredzēts norakstīt, bet daži OMT tiks saglabāti kā NMP dienesta muzeja eksponāti.

No NMP dienesta valdījumā esošā OMT autoparka uz 2013.gada 31.decembri 112 (58,6%) OMT bija 7 un vairāk gadus veci, bet 37 (19,4%) bija vecāki par 10 gadiem (*skat.2.tabulu*).

	KRC	ZRC	VRC	LRC	SMC	KOPĀ:
NMP brigāžu skaits	25	24	32	33	6	120
OMT skaits	42	38	48	50	13	191
t.sk. jauno OMT skaits	19	16	18	19	1	73
≥ 7 gadus veci	23	22	30	30	7	112
>10 gadus veci	6	9	8	10	4	37

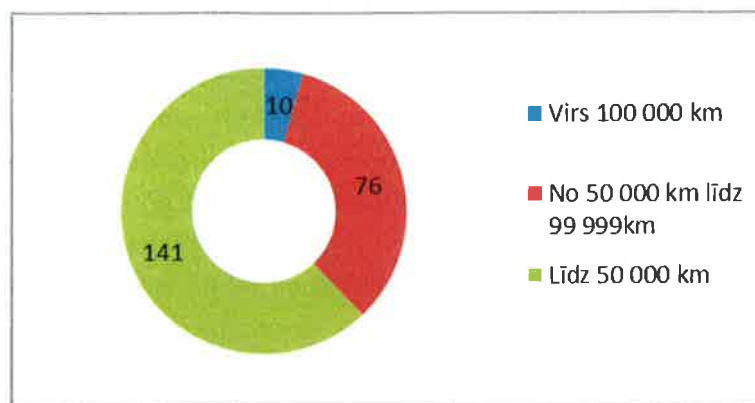
2. tabula. NMP dienesta valdījumā esošo OMT sadalījums pēc vecuma, 2013*

* *Bez nodotajiem, norakstāmajiem, muzejam atdotajiem u.c. faktiski neizmantojamiem OMT*

Saskaņā ar apkopotajiem datiem par 2013.gadu kopējais NMP dienesta rīcībā esošā autoparka (OMT un saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļi) nobraukums ir palielinājies par 6,2% salīdzinot ar 2011.gadu un par 4,5% salīdzinājumā ar 2012.gadu. OMT nobraukumi ir pieauguši par aptuveni 2 000 km uz 1 NMP brigādi, sasniedzot vidēji 74 700 km gadā. Kā redzams 1.attēlā, desmit OMT pārsniedza 100 000 km nobraukumu gadā, no tiem 8 bija jaunie OMT (2012.gada nogalē un 2013.gada sākumā saņemtie OMT). Maksimālais nobraukums bija 133 386 km gadā Kurzemes RC.

Rīgas RC NMP brigāžu nodrošinājumu ar OMT un autovadītājiem turpināja nodrošināt ārpakalpojuma sniedzējs AS „Rīgas Sanitārā transporta autobāze”.

2013.gadā kā viens no NMP dienesta darbības rādītājiem tika izvirzīts OMT dīkstāves laika samazināšana izsaukumu izpildes laikā – ne vairāk par 4,5 stundām mēnesī uz vienu NMP brigādi. Saskaņā ar Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales RC veikto uzskaiti šis rādītājs svārstījās robežās no 1,87h mēnesī līdz 3,8h mēnesī. Kopējais OMT dīkstāvju rādītājs bija 2,4h mēnesī uz vienu NMP brigādi.

1. attēls. NMP dienesta valdījumā esošo OMT sadalījums pēc nobraukuma, 2013

2013.gadā kopumā tika reģistrēts 61 ceļu satiksmes negadījums, kuros bija iesaistīti NMP dienesta rīcībā esošie OMT. 20 gadījumos bija notikusi sadursme ar citu transportlīdzekli, 30 gadījumos - sadursme ar dzīvniekiem.

6. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Gatavības nodrošināšana ārkārtas medicīniskajām situācijām

Lai nodrošinātu katastrofu medicīnas sistēmas gatavību reaģēt un sniegt saskaņotu NMP ārkārtas situācijās, 2013.gadā aktualizēts, ar sadarbības iestādēm saskaņots un VM iesniegts Valsts katastrofu medicīnas plāns. Izstrādāti priekšlikumi katastrofu medicīnas attīstībai apdraudējumu risku izvērtēšanas pilnveidošanai.

Pārskata gadā noorganizētas 12 informācijas apmaiņas vizītes slimnīcās, kurās NMP dienesta speciālisti iepazīs un novērtēja slimnīcu uzņemšanas nodaļu gatavību ārkārtas medicīniskajām (turpmāk – ĀM) situācijām, kā arī noorganizēti 2 informatīvie semināri slimnīcu atbildīgajām amatpersonām par katastrofu medicīnas aktualitātēm un slimnīcu katastrofu medicīnas plānu veidošanu.

Noorganizētas praktiskās ārkārtas situācijas mācības BKUS un Liepājas reģionālās slimnīcas NMP un uzņemšanas nodaļās slimnīcas KM plāna pārbaudei. Organizētas praktiskās mācības Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas NMP un uzņemšanas nodaļā gatavības pārbaudei ārkārtas situācijā ar daudz cietušajiem.

Piedaloties Veselības ministrijas veidotajā starpnozaru gripas pandēmijas gatavības plānošanas komisijā, sagatavoti, sniegti un apkopoti priekšlikumi gripas pandēmijas gatavības plāna pilnveidošanai.

Notika darbs pie sadarbības plānu pilnveidošanas. Kā nozīmīgākie no tiem minami - NMP dienesta un NBS Gaisa spēku Sadarbības plāns 2014.gadam un grozījumi starpresoru vienošanās dokumentā par cietušo evakuāciju, medicīnisko transportēšanu ar gaisa kuģiem un glābšanas darbu veikšanu.

Lai nodrošinātu NMP dienesta gatavību ĀM situācijām notikuma vietā, sagatavotas un apstiprinātas NMP dienesta metodiskās rekomendācijas „Metodiskās rekomendācijas traumu guvuša cietušā kakla imobilizācijai, pārvietošanai un

imobilizācijai uz garā mugurkaula imobilizācijas dēļa” un organizēta NMP dienesta dalība 5 ārkārtas medicīnisku situāciju/civilās aizsardzības mācībās.

Lai nodrošinātu Valsts materiālo rezervju gatavības nodrošināšanu ĀM situācijām, 2012.gadā sagatavoti priekšlikumi Valsts materiālo rezervju medicīnisko ierīču, medicīnisko materiālu un medikamentu nomenklatūras izmaiņām un apstiprinātas nomenklatūras izmaiņas.

Lai nodrošinātu NMP dienesta sadarbību un medicīniskā aprīkojuma savietojamību ar operatīvajiem dienestiem un citām ārkārtas situāciju pārvaldīšanā iesaistītām institūcijām:

- sagatavoti priekšlikumi par medikamentu, medicīnisko materiālu un medicīnisko ierīču nodrošinājumu uz NBS Gaisa spēku Aviācijas bāzes helikoptera;
- kopā ar NBS Aviācijas bāzes Aviācijas eskadriļu apsekota un izveidota jauna glābšanas helikoptera nosēšanās vieta NMP dienesta Rīgas RC teritorijā;
- izveidots un aktualizēts katalogs „Helikoptera nosēšanās vietu katalogs cietušo gaisa medicīniskās transportēšanas nodrošināšanai”;
- apmācīti NBS Aviācijas bāzes glābēji uz glābšanas helikoptera esošā medicīniskā aprīkojuma lietošanā;
- organizētas un vadītas mācības sadarbībā ar NBS Zemessardzi Valsts materiālo rezervju NMP dienesta noliktavās uzglabājamā aprīkojuma gatavības nodrošināšanai izmantošanai ārkārtas medicīniskās situācijās, izmantojot civilmilitāro sadarbību.

Gatavības nodrošināšana ārkārtas sabiedrības veselības situācijām

Saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk - PVO) Starptautiskajiem veselības aizsardzības noteikumiem (turpmāk - SVAN) veikta kompetento un atbildīgo institūciju esošo resursu kapacitātes izvērtēšana Latvijā, sagatavots gala ziņojums par SVAN prasību pilnveidošanu. Gala ziņojuma kopsavilkums prezentēts VM starpnozaru darba sanāksmē iesaistītajām institūcijām un uzņēmumiem par SVAN noteikto prasību izpildi un nosūtīts PVO.

2013.gadā SVAN agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas tīklā tika reģistrēti un izvērtēti 40 sabiedrības veselības apdraudējumu gadījumi.

Lai nodrošinātu gatavību ārkārtas situāciju pārvaldīšanai, noorganizēts seminārs iesaistītajām institūcijām un speciālistiem, kuri piedalās sabiedrības veselības apdraudējumu pārvarēšanā ostas teritorijās. Liepājas ostas darbiniekiem notikušas mācības par rīcību sabiedrības veselības apdraudējuma gadījumos.

Nodrošināta dalība riska izvērtēšanas komisijas darba sanāksmēs par sevišķi bīstamo objektu drošības pārskatiem un avāriju novēršanas programmām, tajā skaitā dalība rūpniecības objektu „Biolars,” un „Olainfarm” avārijas izvērtēšanas komisijas darba sanāksmēs un sniegti atzinumi NMP dienesta kompetences jomā. Sniegti priekšlikumi rūpniecisko objektu civilās un ārpus objektu aizsardzības plāniem.

Dalība NMP dienesta RC ārstniecības personu apmācībā ar lekcijām „NMP dienesta rīcība ķīmisku negadījumu/avāriju un ķīmisko, bioloģisko aģentu tīšas

izplatīšanas gadījumos” un „Vispārīgie radiācijas drošības aspekti un medicīnas personāla rīcība radiācijas apdraudējuma gadījumā”.

Nodrošināta paaugstinātas bīstamības objektu avārijas situāciju pasākumu plānu izvērtēšana un rekomendāciju sniegšana, arī Tukuma lidostai. Sniegti priekšlikumi likumdošanas grozījumiem Satiksmes ministrijai likumam „Par aviāciju”.

Notikušas tikšanās ar IeM un VUGD pārstāvjiem par civilo aizsardzības komisiju pārstāvju apmācību un izskatītas iespējas iekļaut apmācībā arī katastrofu medicīnas sistēmas jautājumus, tai skaitā par sadarbību ar slimnīcām un slimnīcu risku izvērtējumiem. Notikušas 2 darba sanāksmes ar pašvaldību civilās aizsardzības pārstāvjiem slimnīcās gatavības izvērtēšanai ārkārtas situācijām Ogrē un Liepājā.

Pirmās palīdzības apmācība valstī

Nodrošinot MK 14.08.2012. noteikumos Nr.577 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” un NMP dienesta nolikumā noteikto, 2013.gadā veikta pirmās palīdzības sniegšanas metodiskā vadība, koordinācija, organizācija, kontrole, pirmās palīdzības pasniedzēju apmācība, instruktora palīgu un instruktoru sagatavošana.

Sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti, LR Anesteziologu un reanimatologu asociāciju un apmācītājorganizācijām, kuras nodarbojas ar apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, pamatojoties uz starptautiskām vadlīnijām, izstrādātas un apstiprinātas „Paplašinātās pirmās palīdzības 40 stundu apmācības programmas vadlīnijas” un „Paplašinātās pirmās palīdzības 40 stundu apmācības programmas praktisko manipulāciju apmācības algoritmi”. Paplašinātās pirmās palīdzības 40 stundu apmācības programmas mērķis ir nodrošināt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Valsts policijas amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, pašvaldības policijas darbiniekiem un glābējiem uz ūdens, un citiem speciālistiem, zināšanas un prasmes, kuras nepieciešamas uzdevumu izpildei un paplašinātās pirmās palīdzības sniegšanai.

7. Starptautiskā sadarbība

Pārskata gadā 25.oktobrī noslēdzās 2011.gada 26.oktobrī uzsāktā programmas „Igaunijas – Latvijas programma 2007.-2013.gadam” projekta "Igaunijas un Latvijas sadarbība pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā" (*Bringing Estonia and Latvia Together on Emergency Ambulatory Medical Services. BEST TEAMS*) īstenošana. Projekta mērķis bija veicināt valstu vienotību un sadarbību pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā, kā arī veicināt kopīgu publisko pakalpojumu un resursu pārvaldību.

Aktīva sadarbība notika ar Lietuvas NMP nodrošināšanā iesaistītajiem dienestiem, taču līdz šim nav izdevies vienoties par līdzīgu sadarbību, kāda tā uz starpvalstu un institūciju vienošanos pamata izveidojusies ar Igauniju.

2013.gada 17.-19.jūnijā NMP dienesta pārstāvji devās pieredzes apmaiņas vizītē uz Franciju.

Pārskata gadā nodrošināta NMP dienesta speciālistu dalība starptautiskās mācībās (uzņemošās valsts atbalsta mācības Baltic Host 13 (BH13) & Steadfast Jazz, Ziemeļvalstu

un Baltijas valstu kodoldrošības mācības, Beļģijas operatīvo dienestu ārkārtas sabiedrības veselības situācijas mācībās u.c.), kā arī mācību sagatavošanas, aktīvajā un novērtēšanas fāzē. Katastrofu medicīnas centra pārstāvji pieredzes apmaiņas vizītē Igaunijā iepazīnās ar Igaunijas glābšanas dienesta medicīniskās atbalsta vienības darbības principiem un gatavību ārkārtas medicīniskām situācijām.

Noorganizētas vairākas ārvalstu vizītes NMP dienestā - Polijas sadarbības partneru vizīte 31.01.2013., Eiropas ārkārtas numuru asociācijas speciālistu vizīte 22.02.2013., Horvātijas Neatliekamās medicīniskās palīdzības institūta speciālistu pieredzes apmaiņas vizīte 20.-21.03.2013., 2 Eiropas ārkārtas dienestu semināra dalībnieku vizītes 18.-19.04.2013., Ukrainas parlamenta deputātu vizīte 29.11.2013.

8. Budžeta informācija

8.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2013.gadā, LVL

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	30 570 857	31 804 823	31 743 957
1.1.	Valsts budžeta transferti	0	153 713	153 713
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	411 557	420 720	359 854
1.3.	dotācija	30 159 300	31 230 390	31 230 390
2	Izdevumi (kopā)	30 542 376	31 835 462	31 768 684
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	30 357 190	31 640 754	31 573 976
2.1.1.	kārtējie izdevumi	30 357 190	31 640 754	31 573 976
2.1.2.	Procentu izdevumi	0	0	0
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	185 186	194 708	194 708

3.tabula. 39.04.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana", apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	3 329	3 329
1.1.	dotācija	0	3 329	3 329
2	Izdevumi (kopā)	0	3 329	3 329
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	3 329	3 329
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	3 329	3 329
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

4.tabula. 96.00.00 Programma "Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības padomē nodrošināšana 2015.gadā" projekts "CIS/00/001- Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā".

☺ Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta 2013.gada publiskais pārskats

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 077 243	4 052 985	4 052 985
1.1.	dotācija	6 077 243	4 052 985	4 052 985
2	Izdevumi (kopā)	6 077 243	4 052 985	4 052 984
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	75 925	31 352	31 351
2.1.1.	kārtējie izdevumi	75 925	31 352	31 351
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	6 001 318	4 021 633	4 021 633

5.tabula. 62.06.00 Programma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana ", apakšprogramma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 379	5 250	3 379
1.1.	Ārvalstu finanšu palīdzība	3 379	5 250	3 379
2	Izdevumi (kopā)	3 379	5 250	3 379
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 379	5 250	3 379
2.1.1.	Uzturēšanas izdevumu transferti	3 379	5 250	3 379
2.1.1.1.	Atmaksas valsts budžetā par veiktajiem uzturēšanas izdevumiem	3 379	5 250	3 379

6.tabula. 69.02.00 Programma "3mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogramma „Atmaksas valsts pamatbudžetā par 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu”.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	7061	6 644	6 406
1.1.	dotācija	7061	6 644	6 406
2	Izdevumi (kopā)	7061	6 644	6 406
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	7061	6 644	6 406
2.1.1.	kārtējie izdevumi	7061	6 644	6 406
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

7.tabula. 69.06.00 Programma "3mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogramma „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)”.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	2 822	423
1.1.	Valsts budžeta transferti	0	2 399	0
1.2.	dotācija	0	423	423
2	Izdevumi (kopā)	0	2 822	423
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	2 822	423
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	2 822	423
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

8.tabula. 37.00.00 Programma "Starptautisko saistību un līgumu izpildes nodrošināšana " 37.06. apakšprogramma "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu īstenošana" proj." Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai NMP dienesta Rīgas reģionālajā centrā Dunties 8, Rīgā

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	450 325	450 325
1.1.	dotācija	0	450 325	450 325
2	Izdevumi (kopā)	0	450 325	448 978
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	446 608	446 608
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	446 608	446 608
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	3 717	2 370

9.tabula. 99.00.00 Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"

8.2. Starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projekti

Pamatojoties uz 2009.gada 6.aprīlī noslēgto vienošanos Nr.3 DP/3.1.5.2.0/09/IPIA/VSMTVA/001 par Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansēta projekta īstenošanu, 2013.gadā tika turpināta 2009.gada 1.aprīlī uzsāktā projekta „Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” (turpmāk - Projekts) ieviešana.

Projekta aktivitāšu ieviešanas progress 2013.gadā

2013.gadā realizēta Projekta finanšu apguve 4 052 985 LVL jeb 5 766 878 EUR apjomā.

Biroja un saimnieciskā aprīkojuma iegāde un uzstādīšana

- 2013.gada jūnijā Operatīvā medicīniskā daļā (*tagadējais Specializētās medicīnas centrs*) Hipokrāta ielā 2, Rīgā un Operatīvās vadības centra, Medicīnas kvalifikācijas un mācību centra un administrācijas telpās Laktas ielā 8, Rīgā tika uzstādītas žalūzijas.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās IS izstrāde un IS darbināšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde

- Brigāžu operatīvās vadības un dispečerizācijas risinājuma ieviešana un uzturēšana – 2013. gada janvārī risinājums nodots ekspluatācijā.
- 2013. gada aprīlī ir pabeigta Vienotās NMP un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas projekta kvalitātes kontrole.

NMP dienesta funkciju nodrošināšanai nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde un aprīkošana

- Iepirkti 91 aprīkoti operatīvie medicīniskais transporta līdzekļi (pārskata gadā piegādāts 41 OMT).

Infrastrukturā attīstība un darba vides uzlabošana

Turpinās NMP dienesta un Savienoto Valstu Armijas Inženieru Korpusa Eiropas Daļas (turpmāk – finansētājs) sadarbība ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecības Eiropā Civilās Sadarbības programmas ietvaros. Šīs programmas ietvaros turpinās Kurzemes RVDC rekonstrukcija atbilstoši finansētāja noslēgtajam būvniecības līgumam. NMP dienests finansē un pārrauga būvuzraudzību.

Šīs pašas programmas ietvaros turpinās darbs pie projekta „Rīgas reģiona Brigāžu atbalsta punkta „Krasts” rekonstrukcija”. 2013.gadā projekta finansētājs veicis iepirkumu. Tika uzsākti projektēšanas darbi.

9. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultatīvo radītāju izpildes analīze

9.1. NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP)

Pārskata periodā NMP pirmsslimnīcas etapā nodrošināja 190 NMP brigādes 101 lokalizācijas vietā (*skat. Karti Nr.1*). Vidēji uz līnijas diennaktī dežūrēja 173,1 diennakts brigāde (*vidējais diennakts NMP brigāžu skaits tiek aprēķināts, dalot NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu diennaktī ar 24 stundām*). Kā dienas brigādes no 8:00 līdz 20:00 turpināja strādāt Pāvilostā, Plācī un Nīcā izvietotās brigādes, kā arī pa vienai NMP brigādei Jelgavā, Jēkabpilī, Daugavpilī, Rēzeknē un Krāslavā.

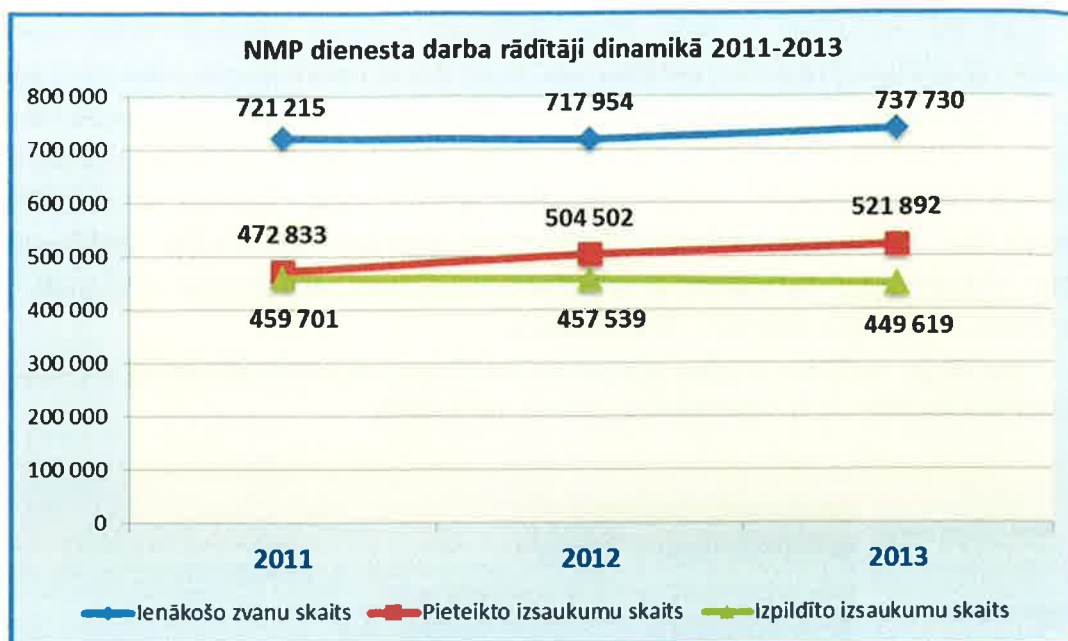
NMP dienesta brigāžu sadalījums pēc veida 2013.gada nogalē bija šāds:

- reanimācijas brigādes – 4 Rīgā un 1 Daugavpilī;
- neatliekamās medicīnas ārstu brigādes - pamatā reģionālajos centros un brigāžu atbalsta centros - 37 Rīgas RC, 5 Latgales RC, 3 Kurzemes RC, 2 Zemgales RC un 1 Vidzemes RC;
- specializētās ārstu brigādes – 8 Rīgas RC;
- ārsta palīgu brigādes – 129.

Karte Nr.1. NMP dienesta brigāžu izvietojums 2013.gadā

2013.gadā NMP dienesta brigādes devušās **449 619** NMP izsaukumos, kas ir par 1,7% (n = 7 920) mazāk nekā 2012.gadā (*skat. 2.attēlu*). Tādējādi par 85% sasniegts gada sākumā izvirzītais mērķis „2013.gadā samazināt NMP brigāžu izbraukumu skaitu par 2%, salīdzinot ar 2012.gadu”, kas liecina par īstenoto pasākumu efektivitāti. 2013.gadā pakāpeniski tika ieviesta jauna informācijas sistēma operatīvā darba nodrošināšanai (8.maijā Zemgales RC, 10.oktobrī Vidzemes RC, 22.oktobrī Kurzemes RC, 12.novembrī Latgales RC un 3.decembrī Rīgas RC), tika izstrādāts jauns izsaukumu pieņemšanas algoritms, tika celta konsultatīvā darba kapacitāte Operatīvās vadības centrā, ieviesta elektronisku ziņojumu automatika nosūtīšana ģimenes ārstiem par pacientiem, kas NMP izsaukuma rezultātā netika nogādāti ārstniecības iestādē, turpinājās vēstule sūtīšana primārās veselības aprūpes ārstiem, pie kuriem reģistrētie pacienti izsauca NMP 5 un vairākas reizes mēnesī u.c. pasākumi ar mērķi mazināt brigāžu izbraukumu skaitu tā sauktajos sekundārajos izsaukumos. Rezultātā NMP dienesta Operatīvās vadības centra ārstu un dispečeru veikto konsultāciju īpatsvars palielinājies no 9,7% no pieteikto izsaukumu skaita 2012.gadā līdz 13,3% 2013.gadā. Izsaukuma pieteikšanas brīdī tikai 79% izsaukumu jaunajā dispečerizācijas risinājumā tiek piešķirta augsta prioritāte (salīdzinoši 2012.gadā šis rādītājs bija 94%).

2.attēls. NMP dienesta darba rādītāji dinamikā, 2011-2013

2013.gadā **286 058** izsaukumi bijuši pie pacientiem, kas atradušies dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos (pēc rezultāta), bet **3 458** pacientiem medicīniskā palīdzība sniegta NMP brigāžu lokalizācijas vietās.

2013.gadā par 3,2% (n = 6 551) palielinājies izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē, savukārt veikto pārvešanu skaits ir samazinājies par 9,9% (n = 3 106).

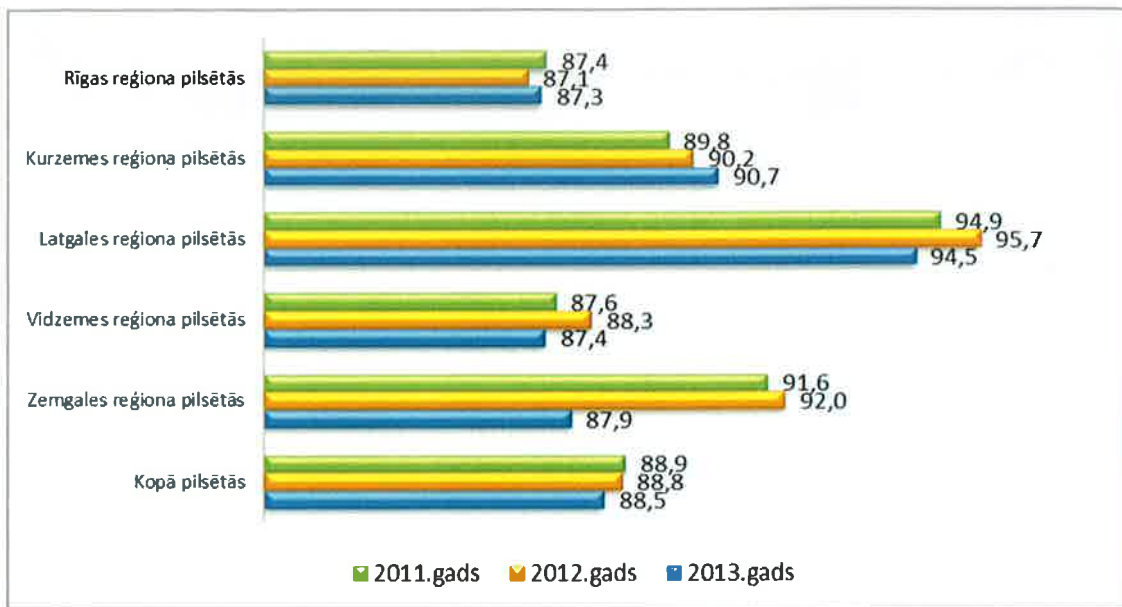
NMP brigāžu skaits vidēji diennaktī	173,1
NMP punktu skaits	102
Pieteikto NMP izsaukumu skaits	521 892
Izpildīto NMP izsaukumu skaits	449 619
Izsaukumi pie pacientiem, kuri atradušies dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos	286 058
Pacientu skaits, kam palīdzība sniegta NMP brigādes lokalizācijas vietā	3 458
Izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē	213 986
Veikto pārvešanu skaits	28 315
Vidējais ierašanās laiks augstas prioritātes izsaukumos, min.	9,6
<i>pilsētās</i>	
<i>lauku teritorijās</i>	19,2
Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu skaits, %	88,5%
<i>līdz 15 minūtēm pilsētās</i>	
<i>līdz 25 minūtēm lauku teritorijās</i>	77,7%

11.tabula. NMP dienesta darba rādītāji 2013.gadā.

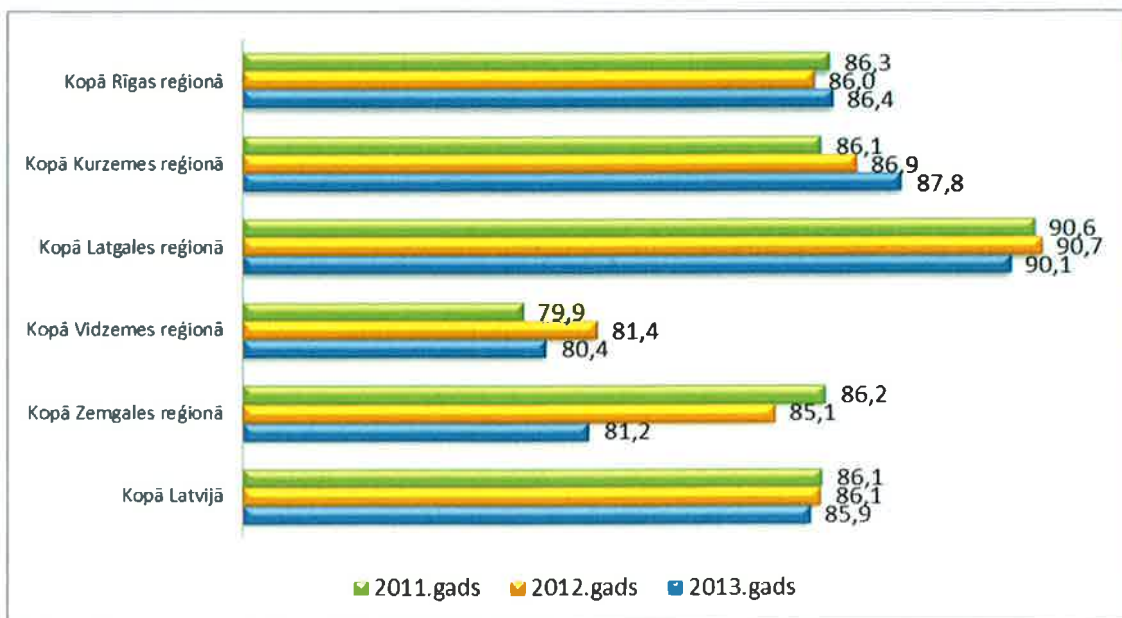
Tā kā 2013.gadā NMP dienesta diennakts brigāžu skaits saglabājās tāds pats kā 2012.gadā (n=173,1), izsaukumu izpildes operativitāte saglabājās nemainīga - vidējais ierašanās laiks augstas prioritātes izsaukumos pilsētās 2013.gadā bija 9,6 minūtes

(2012.gadā 9,7 minūtes), savukārt lauku teritorijās vidējais ierašanās laiks augstas prioritātes izsaukumos bija 19,2 minūtes, kas ir par 0,5 minūtēm mazāk nekā 2012.gadā. Arī savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars pilsētās un laukos būtiski neatšķiras no 2012.gada rādītājiem. Savlaicīgi (līdz 15 minūtēm) apkalpoto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pilsētās 2013.gadā bija **88,5%** (2012.gadā - 88,7%), savukārt lauku teritorijās līdz 25 minūtēm apkalpoto izsaukumu īpatsvars bija **77,7%** (2012.gadā - 77,0%). Vidējais NMP izsaukuma apkalpošanas gaidīšanas laiks pilsētās 2013.gadā bija **9,6 minūtes**, bet lauku teritorijās – **19,2 minūtes**.

Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu īpatsvara dinamika pilsētās un lauku teritorijās 2011.-2013.gadā aplūkojama 3. un 4.attēlā.

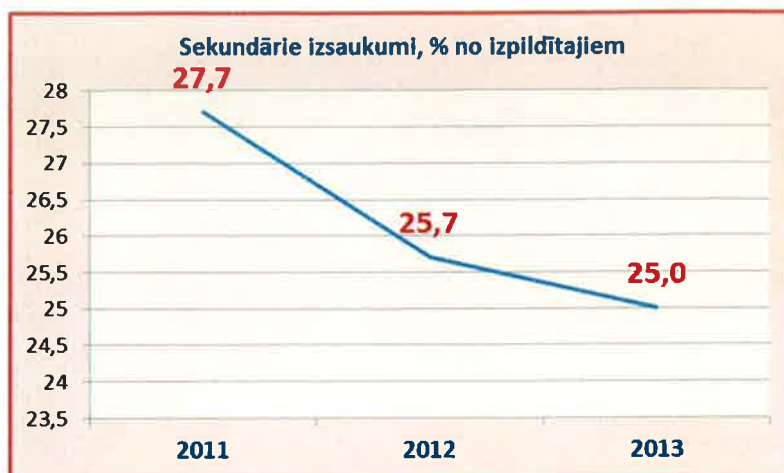

3.attēls. Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu īpatsvara dinamika pilsētās, 2011-2013

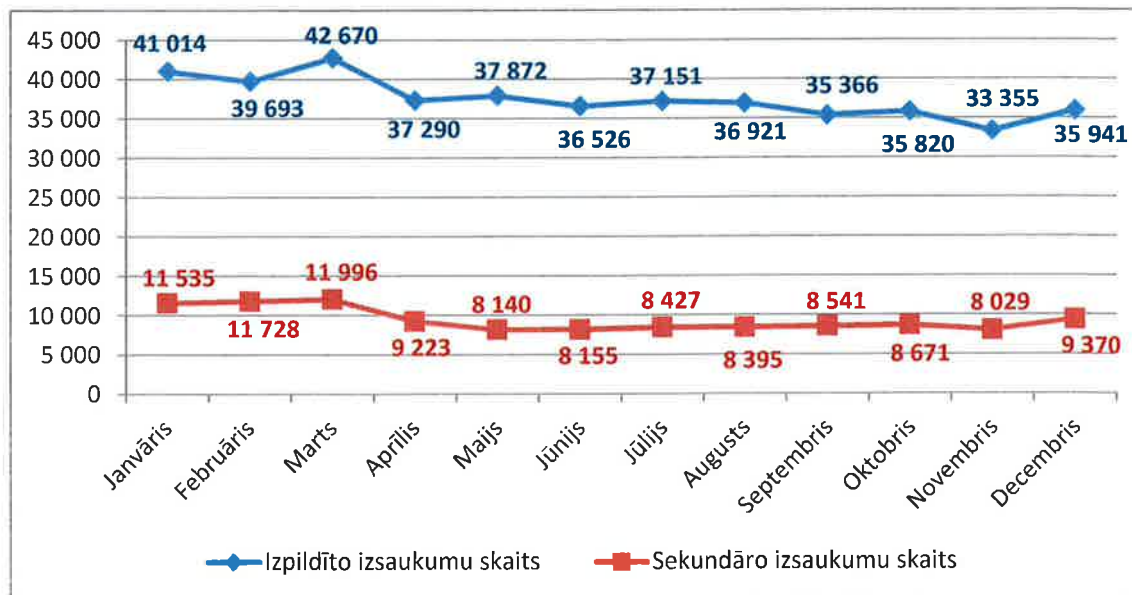

4.attēls. Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu īpatsvara dinamika lauku teritorijās, 2011-2013

Izpildīto izsaukumu skaits, kā rezultātā pacientam netika konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis, jeb tā saukto sekundāro izsaukumu skaits 2013.gadā bija 112 210 (25,0%), kas ir par 4,8% (n = 5 441) mazāk kā 2012.gadā (skat. 5.attēlu). Viszemākais sekundāro izsaukumu skaits mēnesī 2013.gadā bija laika periodā no maija līdz novembrim, bet visaugstākais no janvāra līdz martam (skat. 6.attēlu), kas skaidrojams ar gripas epidēmiju un paaugstinātu saslimstību ar akūtām respiratorām vīrusinfekcijām ziemas un pavasara sezonās, kad iedzīvotāji pastiprināti griežas NMP dienestā ar sūdzībām par augstu temperatūru, galvassāpēm, nogurumu un citām akūtu vīrusinfekciju radītām blakusparādībām.

5.attēls. Sekundāro izsaukumu īpatsvars dinamikā, 2011- 2013

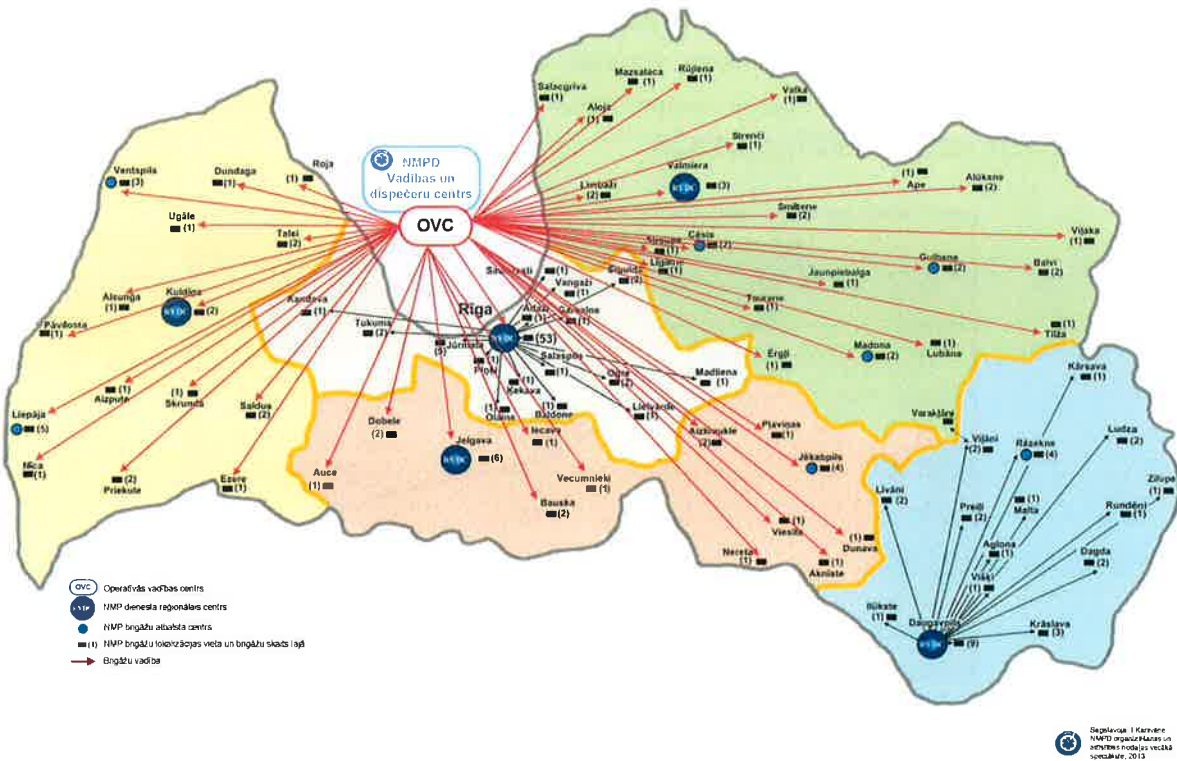

6.attēls. NMP dienesta izpildīto un sekundāro izsaukumu skaits sadalījumā pa mēnešiem, 2013

Lai arī vidējais savlaicīgi izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pārsniedz MK 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1046 noteiktās prasības, kas nosaka, ka pēc neatliekama izsaukuma saņemšanas neatliekamās medicīniskās palīdzības 75% gadījumu jānodrošina ne vēlāk kā 25 minūšu laikā, tomēr atsevišķos pagastos šis rādītājs nepārsniedz pat 25%. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pakalpojuma pieejamību visiem

iedzīvotājiem, ir nepieciešams veidot jaunus NMP punktus vai īstenot citus pasākumus veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai lauku iedzīvotājiem.

Ar mērķi samazināt izsaukuma nodošanas laiku un uzlabot starpreģionālo sadarbību brigāžu operatīvajā vadībā 2013.gada 1.septembrī uz OVC tika pārņemta Kurzemes RC NMP brigāžu vadība (skat. Karti Nr.2).

Karte Nr.2 NMP dienesta brigāžu vadība no 01.09.2013.

9.2. NMP dienesta Specializētās medicīnas centra darbība

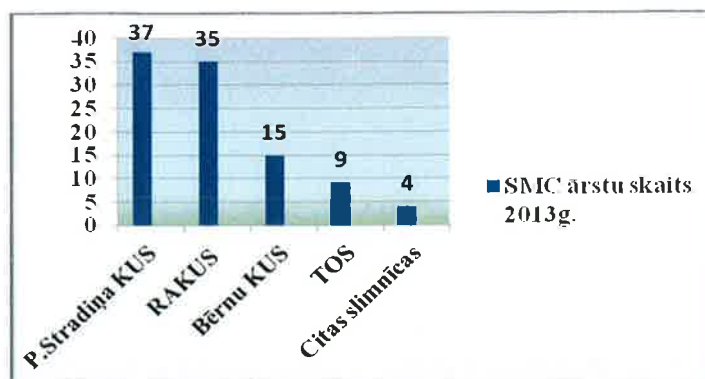
Lai novērstu līdzības NMP dienesta struktūrvienību nosaukumos un, lai šie nosaukumi vairāk atbilstu struktūrvienības veicamajām funkcijām, no 2013.gada 1.maija Operatīvā medicīniskā daļa tika pārsaukta par Specializētās medicīnas centru (SMC).

Specializētās NMP sniegšanu diennakts režīmā nodrošina divi medicīniskie dispečeri, četras īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušiem pacientiem, viena bērniem, viena jaundzimušajiem) un citi mediķi vairāk kā 20 dažādās specialitātēs. Nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti papildus speciālisti, noslēdzot līgumu par konkrētu izsaukumu. SMC speciālisti, kuri savas profesionālās iemaņas ikdienā uztur strādājot universitātes slimnīcās vai specializētos centros, atbilstoši grafikam atrodas „mājas dežūrā” un pēc SMC dispečeru zvana telefoniski konsultē vai dodas izsaukumos uz ārstniecības iestādēm.

Pastāvīgā gatavības režīmā SMC izsaukumu nodrošināšanai atrodas 6 operatīvie medicīniskie transportlīdzekļi (OMT) un autovadītāji. Nepieciešamības gadījumā iespējams piesaistīt vēl sešus OMT.

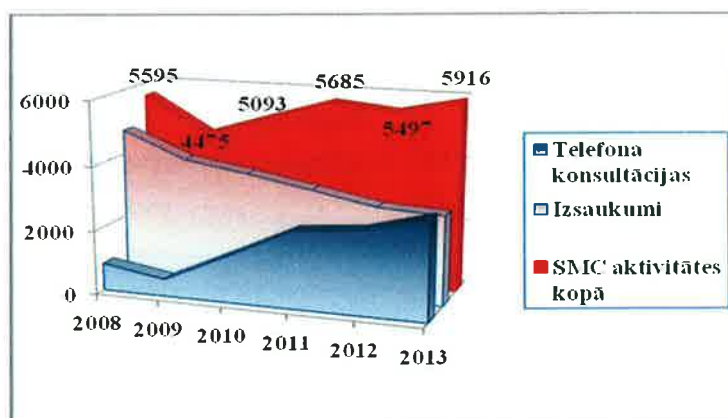
Izvērtējot veiktā darba apjomu, 2013.gada tika pārtraukts darba līgums ar reanimatologiem-kombustiologiem, vairāki ārsti pārtrauca darba attiecības veselības un

citū apsvērumu dēļ, bet darbu uzsāka jauni speciālisti angioķirurgijā un torakālajā ķirurgijā. Minēto iemeslu dēļ ir izmainījies SMC nodarbināto ārstu skaits (*skat. 7.attēlu*).

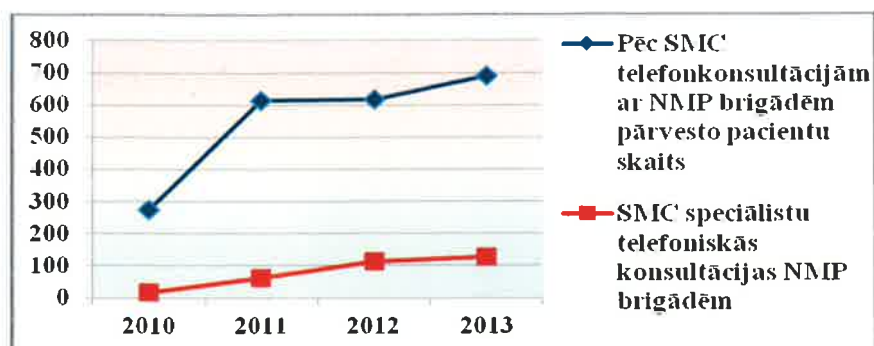
7.attēls. SMC ārstu pamatdarba vietas, 2013

SMC darbības aktivitāšu kopējais skaits pēdējo piecu gadu laikā pakāpeniski ir palielinājies, bet izmainījušās attiecības starp aktivitāšu veidiem (*skat. 8.attēlu*). Līdz šim saglabājusies tendence samazināties izsaukumu skaitam un ievērojami palielināties telefonisko konsultāciju skaitam, kas izskaidrojams ar strukturālām reformām veselības aprūpē, kā arī telemedicīnas pakalpojumu strauju attīstību.

8.attēls. SMC telefonkonsultāciju un izsaukumu skaita dinamika, 2008-2013

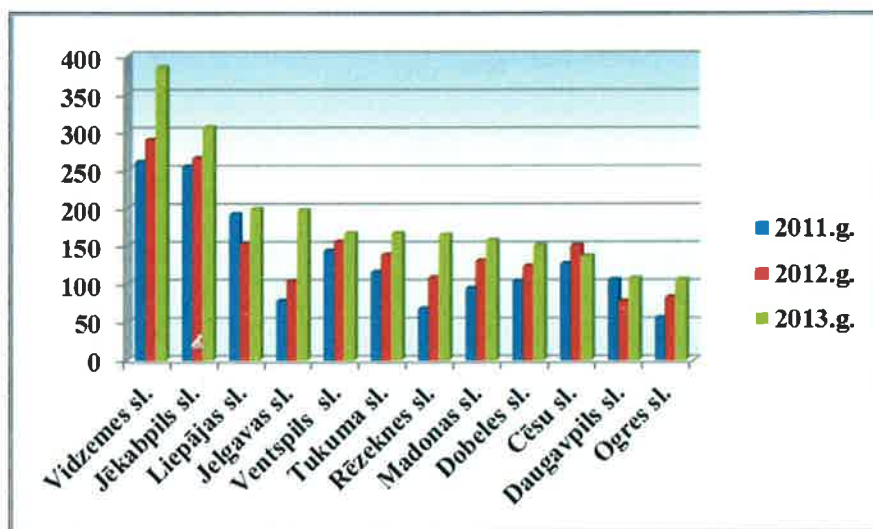
Līdz ar vienota NMP dienesta izveidi radās iespēja dienesta struktūrvienību savstarpējās koordinācijas rezultātā sniegt savlaicīgāku medicīnisko palīdzību un racionālāk izmantot dienestā pieejamos resursus. Tā SMC speciālistu telefonisko konsultāciju rezultātā pacientu medicīnisko transportēšanu uz Universitātes klīnikām vai specializētiem centriem veic ne tikai SMC brigādes, bet arī reģionālās NMP brigādes. Savukārt, gadījumos, kad NMP brigādēm nepieciešams SMC speciālistu atbalsts, tiek organizēta ārsta speciālista telefonkonsultācija NMP brigāžu personālam (*skat. 9.attēlu*). Līdz ar to pacienti, kuri citkārt būtu transportēti uz reģionālām slimnīcām un vēlāk tiktu pieteikts izsaukums SMC brigādei vai speciālistam, uzreiz jau tika nogādāti stacionāros, kur var sniegt atbilstošu palīdzību.

9.attēls. SMC un NMP brigāžu savstarpējā sadarbība, 2013

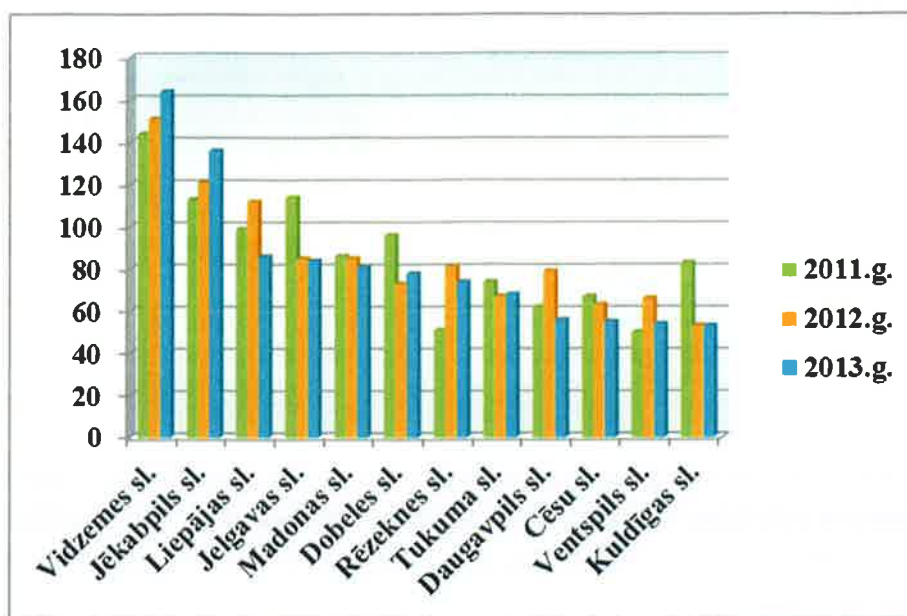
Izmantojot telemedicīnas pakalpojumus, daudzos gadījumos ir iespējams savlaicīgāk konsultēt par ārstēšanas taktiku, izvērtēt pieteikto izsaukumu steidzamību un izvairīties no nelietderīgiem izsaukumiem. Šādas tehnoloģiskās iespējas šobrīd ir visās slimnīcās, kurās nodrošina neatliekamo palīdzību, tādēļ gadījumu skaits, kad SMC speciālisti ar telemedicīnas palīdzību izvērtē vizuālās diagnostikas rezultātus, ir ievērojami pieaudzis - no 499 gadījumiem 2011.gadā līdz 924 gadījumiem 2013.gadā.

Pārskata periodā SMC speciālisti telefoniski konsultēja savus kolēģus 29 Latvijas slimnīcās. Salīdzinot ar 2012.gadu, ievērojami palielinājies pieteikto konsultāciju skaits no Vidzemes, Jēkabpils, Liepājas, Madonas un Rēzeknes slimnīcām, bet samazinājies no Cēsu un Kuldīgas slimnīcām (*skat. 10.attēlu*). Visbiežāk bija nepieciešamas kardiologu un neiroķirurģu konsultācijas. Pēc kardiologu konsultācijām 582 pacienti sakarā ar AKS tika medicīniski transportēti uz kardioloģijas klīnikām. Pēc neiroķirurģu telemedicīniskām konsultācijām 77% gadījumu operatīva terapija vai pārvešana uz neiroķirurģijas klīnikām nebija indicēta.

10.attēls. No reģionālām slimnīcām pieteikto telefonkonsultāciju skaits (virs 100), 2013

2013.gadā salīdzinoši ar iepriekšējiem periodiem pieaudzis SMC izsaukumu skaits uz Vidzemes, Jēkabpils, Alūksnes, Balvu, Jūrmalas un Rīgas reģiona slimnīcām. Ievērojamāk samazinājies izsaukumu skaits uz Liepājas, Ventspils un Daugavpils slimnīcām (*skat. 11.attēlu*).

11.attēls. No reģionālām slimnīcām pieteikto izsaukumu skaits (virs 50), 2013

Izsaukumu skaits 2013.gadā palielinājies neonatologiem, reanimatologiem, asinsvadu ķirurģiem un neiroķirurģiem, bet samazinājies bronhologiem, gastroenterologiem, kombineitologiem un ķirurģiem. Izsaukumu skaits SMC neonatologiem 2013.gadā pieaudzis atbilstoši dzimstības pieaugumam (*skat.12.tabulu*). Izsaukumu struktūrā ievērojami pieaudzis no reģionālo slimnīcu dzemdību nodaļām uz Bērnu KUS pārvesto jaundzimušo skaits.

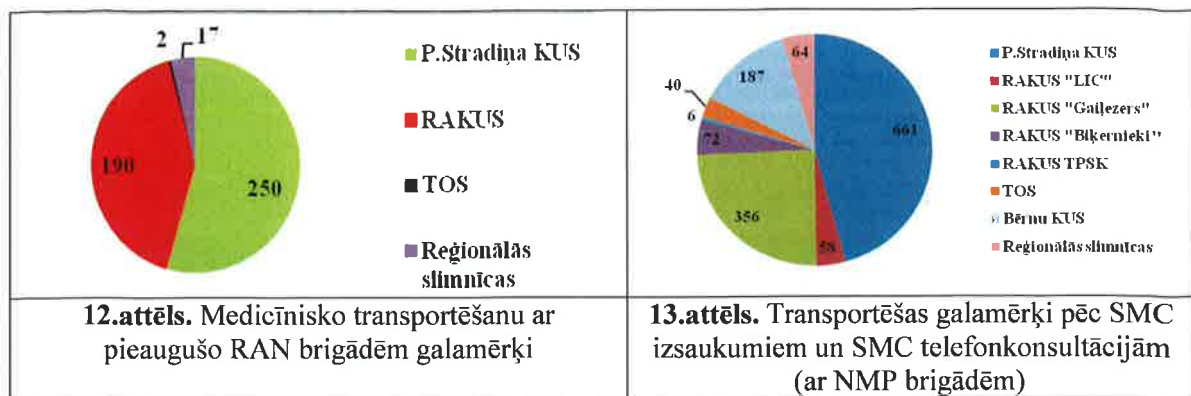
	2009.g.	2010.g.	2011.g.	2012.g.	2013.g.
Neonatalogu izsaukumi	634	554	567	603	640
Neonatalogu izsaukumi / jaundzimušo skaits	2,9 %	2,9%	3%	3,1%	3,1%
Jaundzimušie pārvesti no ārpus Rīgas dzemdību nodaļām uz BKUS (% no neonatalogu izsaukumiem)	19%	14%	14%	14%	18%

*Datu avots www.csb.gov.lv

12.tabula.SMC neonatalogu izsaukumu raksturojums dinamikā

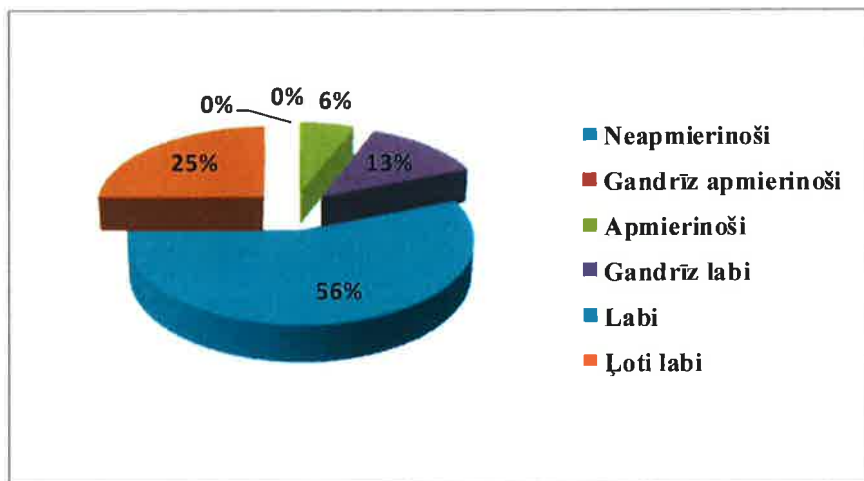
Kopējā SMC speciālistu operāciju aktivitāte izsaukumu laikā pagājušā gadā ir 43% t.i. 1 192 izsaukumos no 2 795 ir veiktas operācijas vai manipulācijas. Vislielākais ir neiroķirurģisku operāciju īpatsvars - 82%.

SMC brigāžu medicīniski transportēto pacientu skaits uz universitātes klīnikām un specializētiem centriem salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ir palielinājies. Ar SMC pieaugušo reanimācijas brigādēm tika medicīniski transportēti 459 pacienti. Transportēšanu skaits uz noteiktiem stacionāriem aplūkojams 12. un 13.attēlā.

Sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem SMC mediķi 2013.gadā ar Gaisa spēku helikoptera palīdzību medicīniski transportējuši 9 pacientus. SMC mediķu brigādes vairākkārtīgi veikušas pacientu medicīnisko transportēšanu no ārvalsts medicīnas klīnikām uz Latvijas ārstniecības iestādēm un otrādi.

Lai izvērtētu specializētās medicīniskās palīdzības sniegšanas lietderību stacionāriem, 2013. gadā tika veikta aptauja par SMC darbību. No ārstniecības iestādēm saņemtas 36 anketas. 81% respondentu SMC darbību novērtēja ar „ļoti labi” un „labi” (skat. 13.attēlu). 92% respondentu izteica viedokli, ka sadarbība ar SMC arī turpmāk būs nepieciešama līdzvērtīgā apjomā, bet 8% - lielākā apjomā. Augsts vērtējums (100%) ir komunikācijai ar SMC medicīniskajiem dispečeriem.

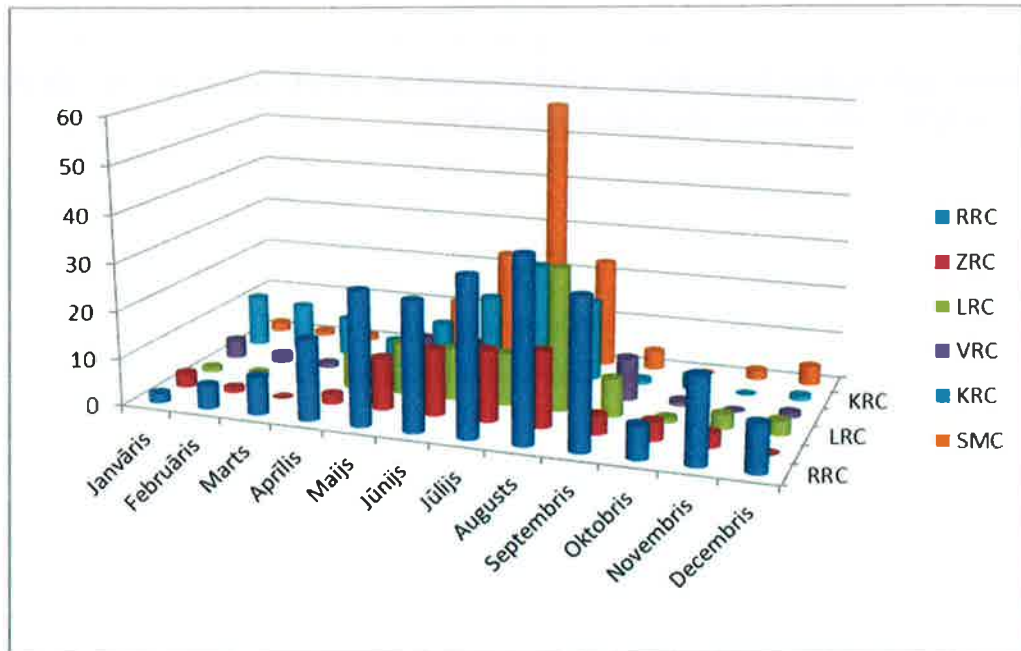

13.attēls. Aptaujas par SMC darbību rezultāti

2013.gadā SMC tika uzsākts darbs pie specialitāšu un speciālistu darba samaksas principu pilnveidošanas, kā arī SMC medicīnisko rezervju „Vētra” pilnveidošanas. Šie darbi turpināsies arī 2014.gadā. Par iepriekšējā gada nozīmīgāko panākumu jāuzskata tas, ka, neraugoties uz ļoti saspringto situāciju SMC speciālistu darba samaksā, izdevās nodrošināt visu SMC pieteikto telefonkonsultāciju un izsaukumu izpildi.

10. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos un repatriācijas

Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību 505 dažāda mēroga publiskos pasākumos (2012.g. - 493), kuru medicīniskajā nodrošināšanā bija iesaistītas 697 dažādu resursu vienības (*skat. 14.attēlu*). Noslēgti un izpildīti 33 (2012.g. – 36) līgumi par medicīniskās palīdzības nodrošināšanu pasākumos, kuri ilgst vairākas dienas un/vai norisinās vairākās vietās Latvijā. Saņemti 1 508 informatīvie ziņojumi par publiskajiem pasākumiem bez NMP dienesta brigādes dežūras.

14.attēls: NMP dienesta struktūrvienību brigāžu dežūru skaits publiskos pasākumos, 2013

Cilvēkresursu, medicīnisko un materiāli tehnisko resursu piesaiste medicīniskās palīdzības nodrošinājumam tikusi organizēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un atbilstoši pasākumu organizatoru sniegtajai informācijai par plānotā pasākuma raksturu, norises laiku, riskiem un īpašajiem apstākļiem. Biežāk medicīniskās palīdzības nodrošināšanai bijuši pietiekami viena NMP dienesta reģionālā centra resursi, kura pamatdarbības teritorijā pasākums noritējis (*skat. attēlu*). Atsevišķos gadījumos palīdzības nodrošināšanā iesaistīti vienlaikus vairāku reģionālo centru, SMC un citu struktūrvienību resursi. Kā spilgtākais piemērs šāda veida pasākumam 2013.gadā bija XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki, kuru medicīniskās palīdzības nodrošināšanā iesaistīto personu skaits, piesaistot arī Latvijas Sarkanā krusta medicīnisko personālu, bija 184 ārstniecības personas, neieskaitot lielu skaitu administratīvo darbinieku, kuri piedalījās personāla informēšanā, organizēšanā un arī nodrošināšanā ar visu nepieciešamo, lai kvalitatīvi sniegtu medicīnisko palīdzību Svētku dalībniekiem, viesiem un skatītājiem.

Kopumā Dziesmu un Deju svētku laikā palīdzība sniegta 7 350 personām (t.sk. Latvijas Sarkanā Krusta ārstniecības personas palīdzējušas 3 800 dalībniekiem un

skatītājiem, specializētās medicīnas centra mediķi – 2 300, pārējie RC – 1 250 pacientiem), no tiem 40% - vīriešiem, 60% - sievietēm.

Stacionārā nogādāti 117 pacienti, hospitalizācija bijusi nepieciešama, bet no tās atteikušies 61 pacients.

2013.gadā NMP dienests nodrošināja medicīnisko palīdzību tādos vērienīgos sporta pasākumos, kā Sieviešu skrējiens, Jūrmalas velomaratons, SEB MTB maratona norises vietās, aptverot visu Latviju, 23.Riteņbraucēju vienības braucienā, Jūrmalas skriešanas pusmaratonā un citos pasākumos.

Ikgadējā Nordea Rīgas Maratona norises laikā 2013.gadā medicīniskā palīdzība nodrošināta, iesaistot NMP dienesta reanimatologa brigādi darbam medicīniskajā teltī, reanimācijas brigādi, NMP ārsta palīga brigādes un pirmās palīdzības sniedzēju posteņus. Pacientiem galvenokārt konstatētas nelielas traumas, kā arī karstuma un pārslodzes ietekmē radušās sirds - asinsvadu sistēmas problēmas.

Mūzikas festivālos „Positivus” un „Summer Sound”, kultūras pasākumos un koncertos ar lielu apmeklētāju skaitu 2013.gada vasarā medicīnisko palīdzību nodrošinājušas ārsta – reanimatologa brigādes medicīniskajās teltīs, NMP ārsta brigādes, NMP ārsta palīga brigādes un Latvijas Sarkanā Krusta pirmās palīdzības posteņi.

Savukārt Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos 2013.gada augustā medicīnisko palīdzību pēc iepriekš saskaņota plāna nodrošināja mediķi 2 medicīniskajās teltīs, 3 ārsta brigādes, 22 NMP ārsta palīgu brigādes, 2 reanimācijas brigādes un 21 pirmās palīdzības posteņi. Svētku norises laikā palīdzība tika sniegta vairāk kā 1 200 reizes.

Regulāri visa pārskata gada laikā, tikusi saskaņota rīcība NMP nodrošināšanai augsta līmeņa ārvalstu amatpersonu vizīšu laikā Latvijā, kā arī augstu Latvijas amatpersonu darba braucienu laikā. Pēc atbildīgo institūciju pieprasījuma nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP visā valsts teritorijā personām, kurām tiek nodrošināta personīgā apsardze. Nodrošināta līguma par medicīnisko pakalpojumu nodrošināšanu Valsts Prezidenta kancelejas vajadzībām izpilde.

2013.gadā turpinājās darbs Eiropas kultūras galvaspilsētas publisko pasākumu Rīgā 2014.gadā un Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē 2015.gada pirmajā pusgadā medicīniskā nodrošinājuma plānošanas.

Repatriācija uz/no ārvalstīm

Pārskata periodā NMP dienests iesaistījies 40 pacientu medicīnisko repatriāciju koordinēšanā un nodrošināšanā. Organizēta 24 pacientu evakuācija uz ārstniecības iestādēm mītnes zemē. 15 gadījumos tika sniegtas konsultācijas par transportēšanas iespējām, plānots maršruts un aprēķināti paredzamie ar repatriāciju saistītie izdevumi. Transportējot pacientu no ārvalstīm uz Latviju, tika iesaistīts gan sauszemes (35%), gan gaisa transports (65%).

Latvijas valsts piederīgajiem medicīniskā repatriācija bijusi nepieciešama galvenokārt traumu, sirds un asinsvadu slimību, personības un uzvedības traucējumu gadījumos. Novērots, ka Latvijas pilsoņi ar onkoloģiskajām saslimšanām izvēlas ārstēšanos ārzemēs.

2013.gadā pacienti uz Latviju tika transportēti no Lietuvas, Vācijas, Nīderlandes, Slovākijas, Austrijas, Igaunijas, Izraēlas, ASV, Lielbritānijas, Baltkrievijas, Somijas, Zviedrijas, Krievijas, Norvēģijas, Polijas, Grieķijas, Čehijas.

Nodrošinot pacientu medicīnisko transportēšanu starptautiskā līmenī, NMP dienests sadarbojas ar LR Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu, Latvijas Republikas vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs, Latvijas Republikas Valsts robežsardzi, kā arī ārvalstu partneriem - European Air Ambulance, Medflight Finland un Lufthansa.

Pārskata periodā saskaņā 2006.gada 19.12. MK 1046.noteikumu 114.3. punktu, nodrošināta 2 jaundzimušo ar iedzimtām patoloģijām un bērnu ar smagu aknu patoloģiju transportēšana no Bērnu Klīniskās Universitātes slimnīcas uz Vācijas klīnikām turpmākai ārstēšanai un aprūpei.

11. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai

11.1. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana

Lai nodrošinātu NMP dienesta mērķu un pamatuzdevumu efektīvu izpildi un ilglaicīgu, stabilu attīstību, NMP dienestā ir izveidota un pastāvīgi tiek pilnveidota Kvalitātes vadības sistēma (turpmāk – KVS) atbilstoši ISO 9001 standarta prasībām un normatīvajiem aktiem.

Pārskata gadā NMP dienestā tika izstrādāts „NMP dienesta KVS pilnveidošanas plāns 2013.gadam”, kura izpildes rezultātā procedūras tiek gan regulāri aktualizētas, saskaņā ar ārējos normatīvajos aktos noteikto, gan apvienotas vai atceltas, ar mērķi samazināt procedūru skaitu, kā arī rūpīgi izvērtēta nepieciešamība pēc jaunas procedūras izstrādes. Tika aktualizēta „NMP dienesta Kvalitātes rokasgrāmata”, kurā aprakstīta NMP dienesta darbība saskaņā ar definētajiem NMP dienesta darbības mērķiem.

Saskaņā ar NMP dienesta KVS pilnveidošanas plānu 2013.gadam izstrādātas un apstiprinātas 67 NMP dienesta darbību regulējoša procedūras, t.sk. izstrādātas 36 jaunas procedūras un aktualizēta 31 procedūra.

Analizējot „NMP dienesta KVS pilnveidošanas plāna 2013.gadam” rezultātus un izvērtējot administratīvā sloga mazināšanas iespējas, izvērtēta 2013.gadā izstrādāto jauno un aktualizēto procedūru skaita attiecība pret jauno un aktualizēto procedūru skaitu 2012.gadā. Secināts, ka aktualizēto procedūru skaits abos gados ir vienāds (n=31), bet izstrādāto jauno procedūru skaits ir palielinājies no 26 procedūrām 2012.gadā līdz 36 procedūrām 2013.gadā. Jaunu procedūru izstrādāšanas palielinājums skaidrojams ar to, ka 2013.gadā NMP dienesta KVS tika iekļautas darba drošības un arodveselības procedūras sakarā ar darba aizsardzības sistēmas centralizāciju, ieviešot vienotas procedūras visās NMP dienesta struktūrvienībās. Līdz 2013.gadam darba aizsardzība sistēma NMP dienestā tika veidota pēc reģionālā principa, līdz ar to darbiniekiem bija pieejams atšķirīgs informācijas apjoms un saturs, kā arī pastāvēja ievērojams skaits savstarpēji dublējamo dokumentu, piemēram, darba aizsardzības instrukcijas. Lai šo jautājumu

risinātu, kā arī uzlabotu aktuālās informācijas pieejamību, tika pieņemts lēmums veikt visu ar darba aizsardzību saistīto NMP dienesta izdoto iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanu un konsolidāciju, vienlaikus ietverot tos NMP dienesta KVS.

2013.gadā apstiprinātas **52** dokumentu veidlapas (gan jaunas, gan aktualizētas), kuras kā sagataves tiek izmantotas dokumentu izstrādē. Salīdzinājumā ar 2012.gadu jauno un aktualizēto formu skaits ir mazinājies (2012.gadā - 108, 2013.gadā – 52), kas norāda uz to, ka lielākā daļa NMP dienesta procesu darbībai nepieciešamās formas ir izstrādātas.

Izstrādātas un apstiprinātas **13** NMP metodiskās rekomendācijas, t.sk. sagatavotas 11 jaunas NMP metodiskās rekomendācijas un 2 aktualizētas.

Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes sistēmas atbilstību „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības. LVS EN ISO 9001:2008” standarta prasībām, kā arī normatīvo aktu un NMP dienesta prasībām, kvalitātes sistēmas efektivitāte un atbilstība regulāri tiek pārskatīta un izvērtētas nepieciešamās izmaiņas kvalitātes sistēmā.

Tika apkopoti un analizēti NMP dienesta politikas un darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji. 2013.gadā izvirzīto NMP dienesta kvalitātes mērķu īstenošanas rādītāji apskatāmi 13.tabulā.

NMP dienesta kvalitātes mērķis, 2013	Mērķa sasniegšanas rādītāji
Nodrošināt operatīvu augstas prioritātes izsaukumu apkalpošanu, samazinot sekundāro izsaukumu skaitu par 6 % 2013.gadā	Operativitātes rādītājus skat. 11.tabulā. 2013.gadā sekundāro izsaukumu skaits bija 112 210 (25,0%), kas ir par 4,8% (n = 5 441) mazāk kā 2012.gadā
Nodrošināt 80%(tos) augstu specializētās medicīniskās palīdzības sniegšanas stacionāriem lietderības vērtējumu 2013.gadā	81% respondentu SMC darbību novērtēja ar „ļoti labi” un „labi” (skat. 13.attēlu).
Nodrošināt NMP dispečerizācijas risinājuma darbību 99,97% no visa laika, vai ne vairāk kā 262 dīkstāves minūtes gadā	Nodrošināta NMP dispečerizācijas risinājuma darbība 99,99% no visa laika
Samazināt kopējo laiku gadā, kad dežūras laikā NMP brigādei nav pieejams OMT, kas sastāda ne vairāk par 4,5h mēnesī uz 1 NMP brigādi, jeb 54 h/gadā uz 1 brigādi (neskaitot ārpakalpojuma sniedzēju)	Laiks gadā, kad dežūras laikā NMP brigādei nebija pieejams OMT bija vidēji 2,4 h mēnesī uz vienu brigādi
Nodrošināt, ka 97% pamatdarbību nodrošinošam personālam ir atbilstoša kvalifikācija.	93% pamatdarbību nodrošinošajam personālam bija atbilstoša kvalifikācija.

13.tabula. 2013.gadā izvirzīto NMP dienesta kvalitātes mērķu īstenošanas rādītāji

2013.gada 6.-8.novembrī sertifikācijas iestāde „Det Norske Veritas” veica sertifikācijas uzraudzības auditu, kura rezultātā atzina, ka NMP dienesta kvalitātes vadības sistēma un tās pilnveidošanas pasākumi atbilst ISO 9001:2008 standarta prasībām.

Lai iegūtu priekšstatu par NMP dienesta darbību deleģēto funkciju un uzdevumu nodrošināšanai iekšējo un ārējo klientu skatījumā, NMP dienests pastāvīgi organizē klientu aptaujas. Aptaujas anketas ietver jautājumus par dažādiem NMP dienesta darbības aspektiem – pieejamību, uzticamību, profesionalitāti, komunikāciju, apmierinātību u.c.

2013.gada augustā veikta socioloģiskā aptauja „Sabiedrības aptauja par NMP dienestu – informētība, vērtējums, rīcība nepieciešamības gadījumā” (*skat. sadaļu Komunikācija ar sabiedrību*).

11.2. Vadības audits un iekšējā kontrole

NMP dienesta Audita nodaļa nodrošina iekšējā audita organizēšanu un veikšanu ar mērķi novērtēt un iegūt objektīvu pārlicību par NMP dienesta darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, ISO 9001 standarta prasībām un citiem audita kritērijiem, kā arī nodrošina iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitātes izvērtēšanu un sniedz priekšlikumus tās pilnveidošanai.

2013.gadā veikts uz risku novērtējumu balstīts iekšējais audits atbalsta sistēmai „Personāla vadība”, kur auditēta personāla plānošana un tā darbības rezultātu novērtēšana. 2013.gada 2.pusgadā veikts ārpuskārtas audits par Operatīvās vadības centra darba organizāciju, kā arī uzsākts ārpuskārtas audits par Katastrofu medicīnas centra funkciju izpildes līmeni.

Kopumā, novērtējot NMP dienestā ieviesto iekšējās kontroles sistēmu un tās darbību, var secināt, ka tā darbojas atbilstoši iestādes mērķiem un tiek nepārtraukti pilnveidota, lai gan nepieciešami atsevišķu kontroļu būtiski uzlabojumi.

Lai celtu NMP dienesta iekšējo kvalitātes sistēmas auditoru profesionalitāti, veikta NMP dienesta iekšējo auditoru apmācība un kompetences pilnveidošana. NMP dienestā pilnvaroti 19 iekšējie auditori no NMP dienesta reģionālajiem centriem un vadības centra.

Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas atbilstību normatīvajiem aktiem un ISO 9001:2008 standarta prasībām, 2013.gadā veikti 32 kvalitātes sistēmas iekšējie auditi NMP dienestā par atbilstību ISO standarta 9001:2008 „Kvalitātes vadības sistēmas. Prasības” prasībām visās NMP dienesta sertificētajās jomās:

- Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības organizēšana un nodrošināšana ārkārtas situācijas un katastrofu gadījumos;
- Apmācību organizēšana katastrofu medicīnā, neatliekamās medicīniskās palīdzības un pirmās palīdzības sniegšanā;
- Medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālo rezervju glabāšana;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana pirmsslimnīcas etapā. Specializētās neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana.

2013.gada rudenī sekmīgi norisinājies sertifikācijas iestādes veiktais NMP dienesta sertificēto sfēru uzraudzības audits par atbilstību ISO 9001:2008 standarta prasībām.

Būtiskākie iekšējā audita atklājumi 2013.gadā konstatēti risku vadības un funkciju deleģēšanas jomās, kas var ietekmēt iestādes vadības procesu efektivitāti.

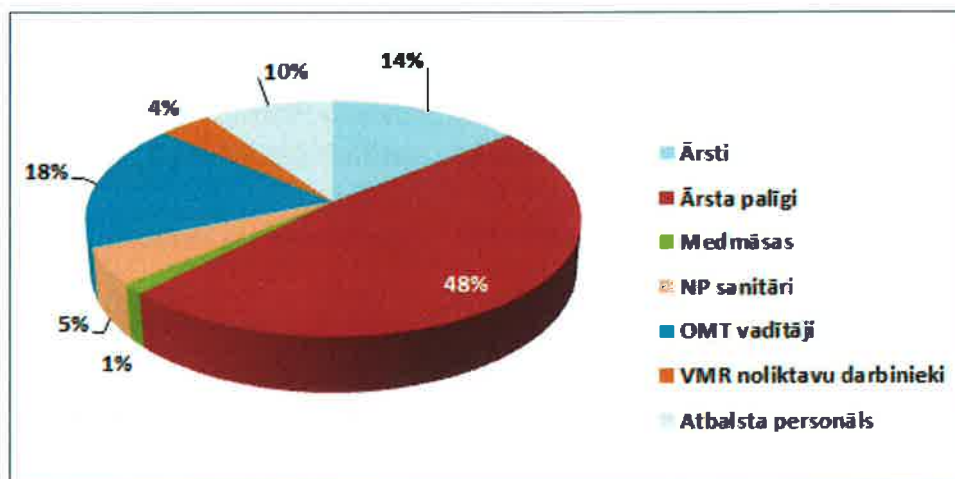
Būtiskākie pasākumi vadības un iekšējās kontroles sistēmu darbības uzlabošanā 2013.gadā veikti medicīnisko iekārtu un medikamentu pārvaldības, operatīvā medicīniskā transpota uzraudzības, kritisko infrastruktūru uzturēšanas un operatīvās vadības funkcijas izpildes un pārraudzības jomās.

12. NMP dienesta personāls

NMP dienesta personāls atbilstoši struktūrai un amatu sarakstam ir dienesta vadība, atbalsta un saimnieciskās funkcijas nodrošinošais personāls, NMP brigāžu personāls – ārstniecības personas un OMT vadītāji. Pamatfunkcijas nodrošinošais personāls ir Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra darbinieki, NMP organizēšanas un attīstības, Medicīniskā nodrošinājuma un aprites, Medicīnisko maksas pakalpojumu, Katastrofu medicīnas gatavības plānošanas (tagad Katastrofu medicīnas centrs) un koordinācijas un Valsts medicīnisko resursu un rezervju nodaļu darbinieki.

12.1. Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība

2013.gadā NMP dienesta 3 177 amatu vietās bija nodarbināti 2 817 darbinieki. Atšķirība starp personāla un amata vietu skaitu skaidrojama ar doto iespēju ārstniecības personām un OMT vadītājiem strādāt normālo pagarināto darba laiku, nepārsniedzot 240 stundas mēnesī, ko vairums NMP brigāžu personāla izmanto. 1 750 (62%) darbinieku ir sievietes, 1 067 (38%) - vīrieši. NMP dienesta darbinieku vidējais vecums 43,9 gadi (sievietēm 43,1 gads, vīriešiem – 44,0 gadi). Ārstniecības personu vidējais vecums 43,1gadi (sievietēm 44 gadi, vīriešiem - 39 gadi). NMP dienesta darbinieku procentuālo sadalījumu pēc nodarbošanās skatīt 14.attēlā.

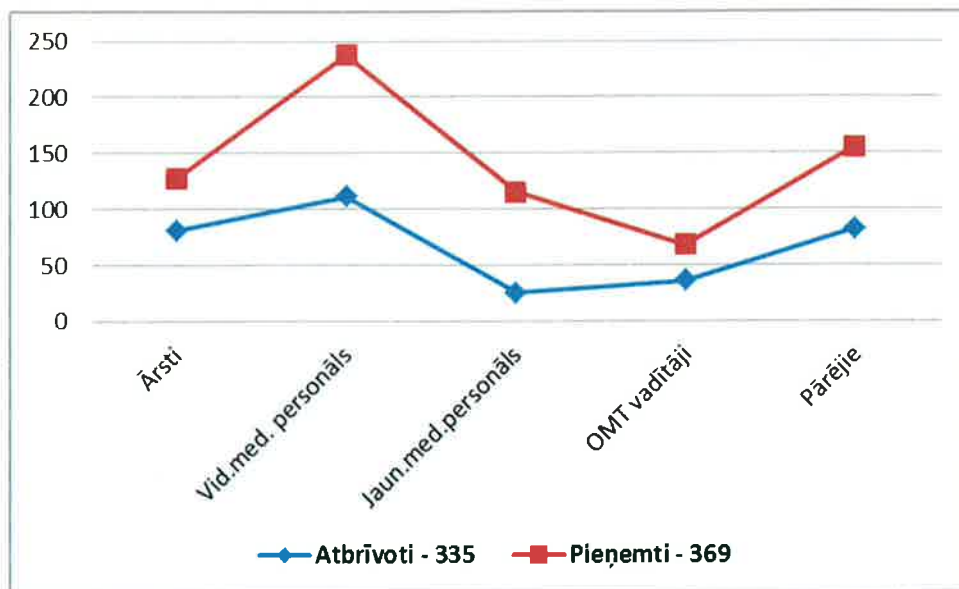
14.attēls. NMP dienesta darbinieku iedalījums pēc amatiem, 2013

Gandrīz puse (1 357 jeb 48%) NMP dienesta darbinieku ir ārsta palīgi, no kuriem 65% ir sertificēti neatliekamajā medicīnā, 14% (n=401) ir ārsti, no kuriem 30% ir sertificēti NM ārsti, bet 100 - dažādu citu speciālistu ārsti, 1% (n=40) māsas, 5% (n=140) sanitāri, 18% (n=495) OMT vadītāji, 4% (n=112) Valsts materiālo rezervju noliktavu

darbinieki, 10% (n=272) atbalsta un saimniecisko funkciju veicēji, tai skaitā pamatdarbību nodrošinošais personāls.

Personāla mainība NMP dienestā 2013.gadā ir vidēji 13%, kas atbilstoši cilvēkresursu vadības teorētiskajiem aspektiem tiek uzskatīts par normālu personāla mainības rādītāju. Atskaites gadā darbu NMP dienestā uzsākuši 369 darbinieki. Darba tiesiskās attiecības NMP dienestā izbeiguši 335 darbinieki. To sadalījumu pēc nodarbinātības grupām skatīt 15.attēlā.

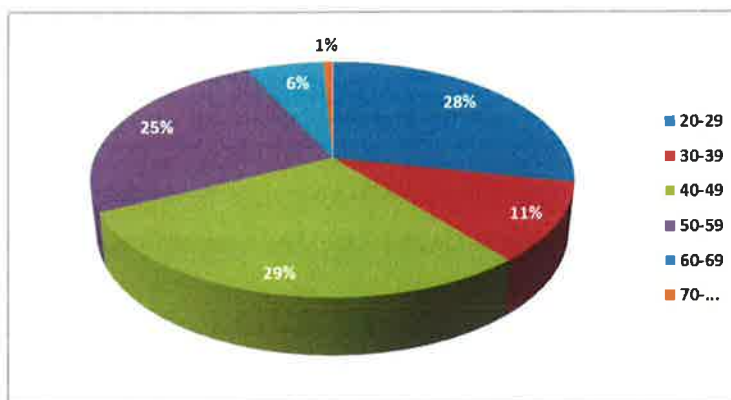
Darba tiesisko attiecību pārtraukšanas iemesli bijuši visdažādākie - aiziešana vecuma pensijā, 23 gadījumos - arodslimība vai veselības stāvokļa neatbilstība ieņemamajam amatam (15 ārstniecības personas, 8 OMT vadītāji). Nereti par aiziešanas iemeslu tiek minēts zemais darba atalgojums, augstā atbildība un izdegšanas sindroms.

15.attēls. NMP dienestā pieņemto un darba tiesiskās attiecības izbeigušo darbinieku sadalījums pēc nodarbinātības grupām, 2013

Ārstniecības personāla sadalījumā pa vecuma grupām (skat.16.attēlu), vērojams, ka 7% darbinieku ir vecāki par 60 gadiem, savukārt 28% darbinieku ir no 20 -29 gadiem, starp kuriem 23% ir jaunākais medicīniskais personāls. Visvairāk (29%) ārstniecības personu ir vecuma grupā no 40 līdz 50 gadiem, kurā pamatā iekļaujas dienesta vidējais ārstniecības personāls – ārsta palīgi, izsaukumu pieņemšanas dispečeri un medicīnas māsas. OMT vadītāju vidējais vecums ir 49,2 gadi, bet salīdzinoši daudz,73 OMT vadītāju, ir vecumā virs 59 gadiem.

OVC nodarbināti 130 darbinieki (10 vīrieši un 120 sievietes). OVC darbinieku vidējais vecums ir 46,4 gadi. No 75 OVC izsaukumu pieņemšanas dispečeriem 71% ir sertificēti NM ārsta palīgi. Lai valstī nodrošinātu unificētu NMP izsaukumu pieņemšanas procesu un efektīvu darba organizāciju, atskaites gadā Latgales RC 18 izsaukumu pieņemšanas dispečerus strukturāli pārcēla uz OVC, nosakot darbavietu Latgales RC Daugavpilī. OVC kapacitātes celšanai tika izveidotas arī ārsta konsultanta, ģimenes ārsta un ārsta – eksperta amatu vietas. Tehniski darba nepārtrauktību palīdz nodrošināt informācijas tehnoloģiju un sakaru nodrošināšanas 5 diennakts dežuranti.

16.attēls. NMP dienesta ārstniecības personu sadalījums pēc vecuma

12.2. Personāla izglītība

NMP dienestā 1 034 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 1 709 – vidējā vai vidējā profesionālā izglītība un 12 darbiniekiem ir medicīnas zinātņu doktora grāds.

Personāla kvalifikācijas uzturēšanai, atbilstoši ikgadējās novērtēšanas rezultātiem, ir izstrādāts personāla apmācību plāns. NMP brigāžu personāla profesionālās pilnveides un kvalifikācijas uzturēšanas kursus un seminārus plāno un organizē Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs sadarbībā ar RC personāla speciālistiem. Pārējā personāla mācības atbilstoši mācību plānam, personāla vēlmēm un NMP dienesta finansiālajām iespējām organizē Personāla vadības un attīstības nodaļa. 2013.gadā ir apmeklēti 33 Latvijas personāla vadīšanas asociācijas rīkoti semināri, 15 Valsts administrācijas skolas rīkoti kursi un semināri, 10 rīkoti semināri HORIZON lietotājiem un 26 citu organizāciju rīkoti kursi un semināri. 34 darbinieki apguvuši Biznesa augstskolas ‘Turība’ rīkotos padziļinātā Excel kursus.

Eiropas Savienības prezidentūras gada plāna ietvaros 10 darbinieki apguvuši angļu valodas kursu moduļus, 2 franču valodu, un 2 - speciālās prezidentūras apmācības. 2013.gada janvārī studijas NM ārsta palīga kvalifikācijas un NM ārsta palīga sertifikāta iegūšanai uzsāka 78 ārsta palīgi viengadīgā studiju programmā un 40 ārsta palīgi divgadīgā studiju programmā. Šobrīd dažādās augstākās izglītības programmās studijas turpina 36 NMP dienesta darbinieki, no tiem 4 doktorantūras studiju programmās, 50 NMP dienesta darbinieki 2013.gada septembrī uzsāka studijas Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledžā, lai iegūtu NM ārsta palīga kvalifikāciju un sertifikātu. 2013.gadā 177 dienestā nodarbinātie darbinieki beidza kādu no vidējām profesionālām vai augstākajām mācību iestādēm, bet 97 ar tikko iegūtu ārstniecības personas diplomu uzsāka darba gaitas NMP dienestā.

12.3. Personāla novērtēšana

2013.gadā NMP dienesta darbinieku ikgadējās darbības rezultāti un darba izpilde tika veikta divas reizes. Līdz 2013.gada aprīlim tika veikta 2012.gada darbības rezultātu novērtēšana, apkopoti rezultāti, un atbilstoši 2012.gada 10.jūlija MK noteikumiem Nr.494 „Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu” noteikti mērķi un uzdevumi 2013.gadam. Atbilstoši minētajiem noteikumiem, tika

noteiktas vērtējamās kompetences un izstrādāta novērtēšanas kārtība darbinieku novērtēšanai novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā (NEVIS).

Līdz 2013.gada 31.decembrim ir novērtēti 2 506 NMP dienesta darbinieki, kas ir 89% no kopējā darbinieku skaita. No novērtētajiem darbiniekiem 3 ir saņēmuši vērtējumu – neapmierinoši, 65 (3%) – jāpilnveido, 1 504 (60%) – labi, 906 (36%) – ļoti labi un 27 (1%) – teicami.

12.4. Darba vides uzlabošana un psiholoģiskais atbalsts darbiniekiem

2013.gadā turpinājās vairāku NMP dienesta struktūrvienību telpu rekonstrukcija starptautisko investīciju ieguldījumu programmu projektu ietvaros (*skat. 8.2. sadaļu*).

Balstoties uz pieejamo finansējumu, 2012.gadā tika veikti remontdarbi darba apstākļu uzlabošanai gan brigāžu punktos (Apē, Vangažos, Dobelē, Kuldīgā, Smiltēnē, Valmierā, Rūjienā, Daugavpilī, Krāslavā, Līvānos, Rēzeknē, Višķos), gan Valsts materiālo rezervju noliktavās (Siguldā un Dobelē). Atsevišķi NMP punkti nodrošināti ar telpu signalizāciju, trauksmes pogu, dzīvo apsardzi (Jelgavā Svētes ielā 37, Kuldīgā, Aizputes ielā 22, Ventspilī, Annas ielā 11, Rīgā (Hipokrāta 2, Duntē 8, Laktas 8, Nīcgales 7, Anniņmuižas 89, Rušonu 15), Daugavpilī (Siguldas ielā 16a, Lielā Dārza 60b), Rēzeknē, Raiņa ielā 8, Valmierā, Rīgas ielā 47a).

NMP dienesta darba drošības un arodveselības uzraudzības sistēmas pilnveides ietvaros tika izveidota Darba aizsardzības nodaļa, kas pilnībā pārņēma iepriekš ārpalpojuma veiktās funkcijas darba aizsardzības jautājumos. Darba aizsardzības nodaļas izveide ļāva centralizēt darba vides iekšējās uzraudzības un darbinieku arodveselības uzraudzības pasākumu veikšanu, uzlabojot informācijas apmaiņu ar darbiniekiem darba drošības un arodveselības jautājumos.

Tika turpināts darbs pie arodveselības pasākumu pilnveides, paplašinot sadarbību ar iesaistītajām pusēm, pilnveidota darba vides risku novērtējuma metodika un veikts darba vides riska novērtējums visās NMP dienesta struktūrvienībās. Jaunā risku novērtēšanas metodika ļāva sīkāk diferencēt pastāvošo darba vides faktoru kaitīgo ietekmi, līdz ar to arī individualizējot preventīvo pasākumu veikšanu.

2012.gada 25.jūlijā tika noslēgts līgums ar SIA „Lola dizains” 92 523LVL apmērā par NMP dienesta brigāžu personāla nodrošināšanu ar darba apģērbu. Pārskata gadā ~98% NMP brigāžu darbinieku tika apgādāti ar ziemas jakām, 99% - ar vestēm un biksēm, 80% - ar polo krekliem.

2013.gada 25.jūlijā tika noslēgts līgums ar darba apavu piegādātāju SIA Grif un uzsākta NMP brigāžu darbinieku apgāde ar darba apaviem 2013.gadā Latgales RC tika piegādāti 403 darba apavu pāri. Izvēlētais apavu modelis nodrošina darbiniekiem nepieciešamo pēdu un potīšu aizsardzību, veicot smaguma pārvietošanu, kā arī pārvietojoties par dažādām teritorijām un telpām, vienlaikus saglabājot nepieciešamo komfortu.

2013.gadā kopumā psihoterapeita palīdzību sadarbībā ar RSU Psihosomatikas klīniku saņēma 12 NMP dienesta darbinieki (50 vizītes).

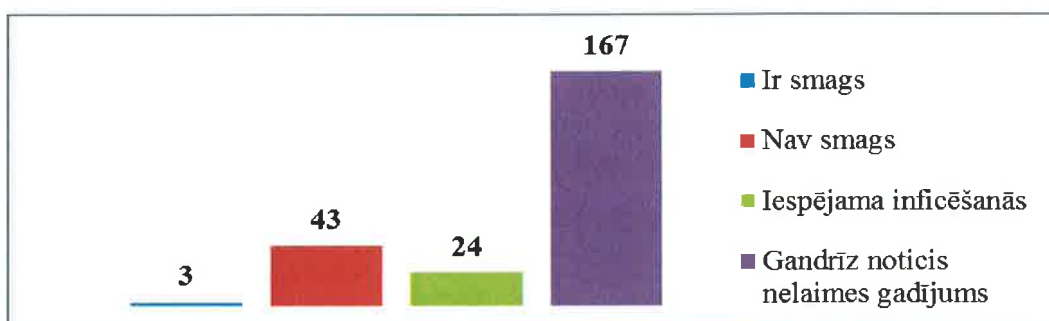
Līguma „Par preventīviem pasākumiem izdegšanas sindroma profilaksē” NMP dienesta ārstniecības personām Rīgas, Kurzemes un Latgales RC tika organizēti sekojoši cikli:

- Nāve un miršanas stadijas, aprūpes taktika. Ārstniecības personu, pacienta un tuvinieku psihoemocionālās reakcijas.
- Agresīvi pacienti, terapeitisku attiecību veidošana, taktika saskarsmē ar agresīviem pacientiem.

2013.gada 12.jūlijā NMP dienesta Vidzemes RC Gulbenes BAC brigāžu darbiniekiem tika organizēts seminārs „Par preventīviem pasākumiem izdegšanas sindroma profilaksē NMP dienesta ārstniecības personām”, kā arī darba grupas ietvaros pārrunāta konfliktsituāciju risināšana un pozitīvu darba attiecību veidošana darba kolektīvā.

2013.gada 28.decembrī NMP dienesta darbiniekiem, kuri piedalījās Zolitūdes traģēdijas seku likvidēšanā 21. un 22.novembrī, tika organizēta *Bālinta* grupa par tēmām - ”Emocionālā trauma, tās īslaicīgās un ilglaicīgās sekas, to novēršana” un „Glābēju profesionālās problēmas emocionālas traumas gadījumā”.

Kopā 2013.gadā NMP dienestā reģistrēti 137 notikuši un gandrīz notikuši nelaimes gadījumi darbā, kuros bijuši iesaistīti 237 darbinieki (*skat. 17.attēlu*). 70 darbiniekiem ir konstatēta darba nespēja vai inficēšanās risks.

17.attēls. Nelaimes gadījumos iesaistīto NMP dienesta darbinieku skaits, 2013

2014.gadā plānotās aktivitātes:

- Turpināt NMP dienesta darba drošības un arodveselības uzraudzības sistēmas pilnveidi, attīstot informācijas apmaiņu ar darbiniekiem darba drošības un arodveselības jautājumos, kā arī optimizējot arodveselības pasākumu norisi.
- Pilnveidot preventīvo darbību veikšanu un samazināt notikušo nelaimes gadījumu darbā skaitu.
- Pilnveidot darbinieku darba apstākļus, turpinot nodrošināšanu ar darba apaviem un pilnveidojot pieejamo darba apģērbu.

13. Komunikācija ar sabiedrību

2013.gadā NMP dienesta komunikācijas prioritātes bija izglītēt iedzīvotājus par neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijā, palielinot izpratni par NMP dienesta darba specifiku, kā arī sabiedrības preventīva izglītošana traumu mazināšanai un NMP dienesta darbības un attīstības aktuālie jautājumi.

Gada laikā nodrošināta plaša aktuālo tēmu publicitāte centrālajos un reģionālajos medijos, sadarbībā ar citām institūcijām un dienestiem kopīgi organizēti sabiedrības izglītošanas pasākumi traumu profilaksei un pirmās palīdzības zināšanu pilnveidošanai, uzsākta jauna izglītojoša programma skolu pedagogiem par pareizu rīcību nelaimes gadījumos, sagatavota izstāde par pirmsslimnīcas NMP vēsturi Latvijā u.c.

13.1. Sabiedrības informēšana par NMP saņemšanu, traumatisma profilaksi un pirmās palīdzības sniegšanu

Lai informētu iedzīvotājus par ārkārtas tālruni '113', NMP dienesta darba specifiku un pareizu rīcību nopietnas nelaimes gadījumos, NMP dienests gada laikā piedalījies vairāk nekā 50 dažāda mēroga informatīvos un izglītojošos pasākumos (piem., triju dienu garumā izstāde „Bērnu pasaule 2013” Ķīpsalā, operatīvo dienestu drošības festivāls ģimenēm ar bērniem „Piedzīvojumu vasara 2013”, dažādu Latvijas izglītības iestāžu un pašvaldības policijas „Drošības dienas 2013”, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Atvērto durvju dienas, Latvijas Sarkanā krusta pirmās palīdzības sacensības skolu jauniešiem, Rīgas domes „Pasaules veselības diena”, bērnu svētki „Nāc un piedalies” u.c.).

No 2013.gadā aprīļa līdz jūnijam sadarbībā ar VUGD, Valsts policiju, Iekšlietu ministriju un Līvu akvaparku organizēts konkurss „Esi drošs – neesi pārdrošs” Rīgas reģiona skolu 7.-8.klašu skolēnu grupā par dažādiem drošības jautājumiem un pirmās palīdzības sniegšanu nelaimes gadījumā (ugunsdrošība, drošība uz ūdens, ceļu satiksme u.c.). Konkurss noritēja trijās kārtās, ietverot gan teorētisko zināšanu, gan praktisko iemaņu pārbaudi un pilnveidošanu.

Pastāvīgi gada laikā skolu projektu nedēļu vai Karjeras/Ēnu dienu ietvaros organizētas vairāk kā 20 nodarbības par darbu NMP dienestā, ārkārtas tālruņa '113' izsaukšanu un traumatisma profilaksi.

Papildus minētajiem pasākumiem 2013.gadā izveidota izglītojošais programma un oktobrī uzsākts NMP dienesta lekciju cikls skolu pedagogiem par ārkārtas tālruņa '113' darbību un pareizu rīcību nelaimes gadījumā, kā arī pirmās palīdzības sniegšanu (līdz gada beigām notikušas 30 lekcijas 24 skolās, aptverot vairāk nekā 830 skolu pedagogus un tehniskos darbiniekus)

Lai veicinātu iedzīvotāju zināšanas par ārkārtas tālruni '113', NMP dienests piedalījās arī starptautiskajā akcijā „Muzeju nakts”, kuras tēma 2013.gadā bija „Zaļā krāsa – mežs”, aicinot iedzīvotājus būt vērīgiem, dodoties atpūtā pie dabas, kā arī izmantot mūsdienu tehnoloģijas (GPS datus), ja nepazīstamā vietā nepieciešams izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību. Pasākuma laikā apmeklētāji saņēma arī informatīvus materiālus par minēto tēmu.

Izmantojot masu mediju starpniecību 2013.gadā NMP dienests nodrošinājis iedzīvotājiem izglītojošu informāciju par sekojošām tēmām traumu profilaksei un pirmās palīdzības sniegšanai – sezonālas traumas vasarā un ziemā, drošība uz ceļiem, droša svētku svinēšana, bērnu traumatisms (termiski apdegumi, velodrošība, drošība vasaras brīvlaikā), traumas sadzīvē mājās un atpūtā (suņu kodumi, kalnu slēpotāji, traumas skolās) u.c.

Viens no būtiskiem komunikācijas virzieniem 2013.gadā bija atsākt apzināt un apkopot ātrās palīdzības vēstures liecības Latvijā, lai izmantojot arī vēsturisko materiālu rosinātu sabiedrības interesi par pirmsslimnīcas NMP sasniegumiem, svarīgiem notikumiem un personībām, tāpat arī veidotu pilnīgāku priekšstatu par NMP dienesta darba specifiku šodien un palīdzības saņemšanas iespējām. Ar šādu mērķi no 14.06.-31.10.2013. Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā pirmo reizi plašākai sabiedrībai bija apskatāma izstāde „Skriešanās ar kaulaino sievu”, ko veidoja NMP dienesta speciālisti sadarbībā ar muzeju. Savukārt 2013.gada oktobrī nodrošināta NMP dienesta dalība II NMP ārstu konferencē Maskavā, kurai iepriekš tika sagatavotas tēzes un konferencē demonstrēta prezentācija par vienota NMP dienesta izveidi Latvijā.

13.2. Iedzīvotāju informētība par ārkārtas tālruni ‘113’ un NMP dienesta darbības novērtējums

Lai noskaidrotu Latvijas iedzīvotāju informētību par ārkārtas tālruni ‘113’ un novērtējumu NMP dienesta darbam, 2013.gada augustā veikta socioloģiskā aptauja „Sabiedrības aptauja par NMP dienestu – informētība, vērtējums, rīcība nepieciešamības gadījumā”. Aptaujā piedalījās 1007 iedzīvotāji vecumā no 15-74 gadiem, aptverot visus Latvijas reģionus. Aptauju veica tirgus un socioloģisko pētījumu aģentūra „Latvijas fakti”, izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīvesvietās.

Pētījuma rezultāti rāda, ka 45,6% Latvijas iedzīvotāju veselībai kritiskos gadījumos palīdzību meklētu, zvanot uz vienoto glābšanas dienesta tālruni 112 un gandrīz tikpat liela iedzīvotāju daļa (42,8%) zvanītu uz tiešo NMP dienesta tālruni 113. Kopumā aptaujā katrs otrais iedzīvotājs jeb 51,4% respondentu zināja nosaukt tiešo NMP izsaukšanas tālruņa numuru. Šie dati apliecina, ka salīdzinoši īsā laika posmā, kopš ieviests ārkārtas tālruņa numurs 113, ir izdevies panākt salīdzinoši augstu tā atpazīstamību sabiedrībā.

Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, Latvijas sabiedrība kopumā uzticas veselības aprūpes institūcijām. Salīdzinoši vislabāk aptaujā tika novērtēts tieši NMP dienests, kuram uzticas 82,6% iedzīvotāju. Respondenti tika lūgti novērtēt 10 punktu skalā NMP dienesta darbu pēc vairākiem kritērijiem - brigāžu operativitāte, mediķu profesionalitāte, attieksme pret pacientu un aprīkojums palīdzības sniegšanai. Vairākums aptaujāto NMP dienesta darbu novērtēja ar kādu no trim augstākajām atzīmēm (8,9 un 10). Visos izvirzītajos kritērijos vidējais vērtējums pārsniedza 7,6 punktus, kas uzskatāms par pozitīvu novērtējumu.

Aptauja apstiprina iedzīvotāju nepietiekamo izpratni par situācijām, kādās būtu vai tieši otrādi – nebūtu izsaukama NMP dienesta brigāde. Nozīmīgs pētījuma dalībnieku skaits (38%-47%) uzskata, ka brigāde izsaukama, ja ir roku un kāju traumas, jau esošu

hronisku slimību paasinājumi, asinsspiediena problēmas, kas pamatā ir ambulatorās veselības aprūpes līmenī risināmas veselības problēmas.

Aptaujā par vēlamāko informācijas par NMP izsaukšanu ieguves kanālu uzreiz aiz TV ievērojama daļa respondentu (40,4%) minējusi internetu, kas apliecina nepieciešamību NMP dienestam turpmāk izvērst komunikāciju interneta vidē, dažādojot arī interneta komunikācijas rīkus (infografikas, video).

14. Būtiskākie notikumi 2013.gadā

- Iegādāti 136 jauni OMT
- Medicīniskais personāls apgādāts ar jaunu darba apģērbu
- Uzsākta NMP brigāžu darbinieku apgāde ar darba apaviem
- ieviesta jauna informācijas sistēma operatīvā darba nodrošināšanai (8.maijā Zemgales RC, 10.oktobrī Vidzemes RC, 22.oktobrī Kurzemes RC, 12.novembrī Latgales RC un 3.decembrī Rīgas RC)
- 2013.gada 1.septembrī uz OVC tika pārņemta Kurzemes RC NMP brigāžu vadība
- Par 1,7% samazinājies NMP brigāžu izbraukumu skaits salīdzinot ar 2012.gadu
- Par 4,8% samazinājies sekundāro izsaukumu skaits salīdzinot ar 2012.gadu
- noslēgti sadarbības līgumi ar SIA Jūrmalas un Tukuma slimnīcu
- viss patapinātais medicīniskais aprīkojums 2013.gadā nodots atpakaļ ārstniecības iestādēm
- Turpināta vienotas NMP un KM vadības informācijas sistēmas un iepriekšējos gados ieviesto IKT risinājumu pilnveidošana
- Veikti uzlabojumi 113 izsaukumu (zvanu) tehniskās pieejamības nodrošināšanā, uzlabojot un precīzāk reglamentējot sadarbību ar lielākajiem telefona sakaru nodrošinātājiem
- Uzsākta Kurzemes RVDC rekonstrukcija
- NMP dienesta personāla aktīva dalība Nacionālo neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas mācību „Dzīvības cena 2013” plānošanā, organizēšanā un norises nodrošināšanā
- Lai uzlabotu medicīnisko resursu pārvaldību, veikta nomenklatūru reorganizācija gan krājumiem, gan medicīniskajiem pamatlīdzekļiem elektroniskajā resursu vadības sistēmā „Horizon”, optimizēti resursu pieprasīšanas un izsniegšanas procesi, papīra formāta veidlapas aizstājot ar elektroniskajām
- konceptuāli mainīta pieeja elektrokardiogrāfijas datu ieguvei, proti, ierastā kārtībā, kad pacienta elektrokardiogramma (EKG) tradicionāli tiek veikta ar atsevišķu ierīci un tās rezultātus var nolasīt tikai ārstniecības persona, kura šo pierakstu ir veikusi, tika mainīta uz multifunkcionālu defibrilatoru izmantošanu, ar kuru palīdzību brigāžu personāls var gan pierakstīt pacienta EKG, gan to pārraidīt attālināti augsti kvalificēta ārsta konsultācijai. Vienīgais ierobežojums šādas iespējas īstenošanai ir pagaidām nepietiekams skaits multifunkcionālu defibrilatoru NMP dienesta rīcībā.

- uzsākta divu atsevišķu medicīnisko somu aizstāšana ar vienu medicīnisko mugursomu, kas visām NMP brigādēm būs veidota un komplektēta pēc vienotiem principiem, tādējādi nodrošinot ārstniecības personālam iespēju pilnvērtīgi un operatīvi strādāt un izmantot nepieciešamos medicīniskos resursus jebkuras NMP brigādes sastāvā
- Sadarbībā ar P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju sagatavota un pirmo reizi Latvijā plašākai sabiedrībai pieejama speciāla izstāde par Latvijas pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības vēsturi „Skriešanās ar kaulaino sievu”

15. 2014.gadā plānotās aktivitātes

2014.gada NMP dienesta darba plāna mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā, kā prioritātes nosakot:

- izsaukumu apkalpošanas kvalitātes uzlabošanu
- nodarbināto profesionalitātes pilnveidošanu
- administratīvā darba efektivitātes uzlabošanu
- gatavības pilnveidošanu ārkārtas situācijām

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes:

- NMP dienesta personāla sniegtās NMP kvalitātes uzraudzības sistēmas pilnveidošana
- sekundāro izsaukumu skaita mazināšana, palielinot konsultāciju skaitu
- pāreja uz elektronisku medicīniskās dokumentācijas apriti
- NMP dienesta operatīvo darbu atbalstošo ITK risinājumu attīstības koncepcijas izstrāde
- vienas ārstniecības personas brigāžu ieviešana
- Operatīvās vadības centra darbības procesu pilnveidošana
- jaunu OMT iegāde, t.sk. ar transportēšanas inkubatoru
- turpināt medicīniskā personāla apgādi ar darba apģērbu
- jaunu metožu adaptēšana un ieviešana medicīniskā aprīkojuma un tehnoloģiju izmantošanā
- sadarbībā ar Veselības ministriju ieviest medicīnas tehniķa profesiju
- organizēt ārkārtas situācijas mācības sadarbībā ar citiem operatīvajiem dienestiem
- izstrādāti priekšlikumi VMR optimizācijas realizācijai
- medicīniskās palīdzības nodrošinājums «Rīga – kultūras galvaspilsēta 2014» pasākumos un pasaules koru olimpiādē
- medicīniskās palīdzības nodrošinājuma plānošana Latvijas prezidentūras laikā ES Padomē
- sadarbībā ar citām iestādēm un dienestiem nodrošināt izglītojošo pasākumu/projektu norisi par rīcību kritiskās situācijās, kā arī izvērst skolu pedagogu izglītojošo programmu par pareizu rīcību nelaimes gadījumos

- izstrādāt NMP dienesta sociālo mediju komunikācijas stratēģiju un īstenot aktīvu, atbilstošu komunikāciju izvēlētajās sociālo mediju platformās
- atzīmējot Latvijas ātrās palīdzības 110 gadu jubileju, īstenot pasākumu kopumu ar mērķi informēt sabiedrību par NMP vēsturisko attīstību un sasniegto mūsdienās
- Eiropas Parlamenta un Padomes lēmuma Nr. 2119/98/EC „Par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem” prasību ieviešanas Latvijā nodrošināšana

